

Analyse av 40 000 bedrifter i Trøndelag og Møre og Romsdal

Bransjer og geografi, basert på regnskap fra 2014 til 2017

Forutsetninger

- Omfatter bedrifter i Møre og Romsdal og Trøndelag fra 2014 til 2017
- Analysen er basert på tilgjengelige regnskap i Bisnode/Brønnøysund per 24. august 2018 og utgjør ca. 95% av bedriftene som forventes å levere regnskap for 2017
  - Vekst for omsetning og verdiskaping er basert på tall fra alle selskaper og inkluderer dermed også selskaper som er konkurs eller nedlagt, mens nøkkeltall er fra selskaper med omsetning større enn 1 MNOK og representerer selskaper i full virksomhet.
- Selskapene er delt inn i bransjer med utgangspunkt i næringskoder og SMNs bransjebetegnelse. Justeringer av bransjeinndelingen og ekskluderinger av enkeltsselskap er gjort i samråd med SMNs bransjeeksperter for å gjenspeile bransjeutviklingen på best mulig måte.
- Utgangspunkt i selskapsregnskap for hovedforetak med adresse i disse fylkene. I tillegg er det tatt med 31 bedrifter som har vesentlige avdelinger, men hovedadresse i andre fylker enn disse tre. For slike avdelinger gjelder regnskapsandel tilsvarende antall ansatte i avdelingen i forhold til totalt antall ansatte i morselskapet, eller en forholdsmessig andel der hvor det er vurdert å gi beste estimat.
  - Det er benyttet konserntall for 22 bedrifter hvor dette menes å være nødvendig for å gi et best mulig bilde av aktiviteten i bransjene for regionen. I disse tilfellene er det foretatt konsernelimineringer. Enkelt selskaper er også justert pga. fusjoner/fisjoner.
  - Nøkkeltall på geografi vil være påvirket av store selskapers omsetning og hvor disse har sin hovedadresse
- Banker/finansforetak, oljeproduksjonsrelatert, landbruk, og borettslag er ikke tatt med i analysen
- Dette har gitt et utvalg på ca. 40.000 bedrifter med regnskap i perioden 2014-2017

Oppsummering

Oppsummering

Fordeling

Vekst

Nøkkeltall

Konkurser, antall og
nyetableringer

Oppsummering

Generelt:

- Størst omsetningsvekst for Trøndelag i 2017 med 2,3 prosent, men ned fra 5,7 prosent i 2016. Svakere veksttakt i fylket knyttes til svakere utvikling for de store bransjene bygg og anlegg, industri, varehandel og eiendom. Havbruk, privat tjenesteyting, kraft og IT bidrar derimot positivt.
- Noe svakere for Møre og Romsdal sammenlignet med Trøndelag med en omsetningsvekst på 2,1 prosent, men betydelig opp fra fjoråret som viste en tilbakegang på 2,3 prosent. Det utligner todelingen i Midt-Norge som vi så etter oljeprissjokket i 2014. Utviklingen i både tradisjonell industri og maritim industri trekker opp.
- Samlet sett for Midt-Norge er omsetningsvekst på 2,2 prosent i 2017, marginalt opp fra 2,1 prosent i 2016. Veksten for 2016 er samtidig revidert ned fra 2,8 prosent. Årsaken til revideringen er regnskap levert etter gjennomført analyse i 2016.
- God lønnsomhet samlet sett i Trøndelag med en driftsmargin i 2017 på rundt 6,3 prosent, en bedring på over ett prosentpoeng fra 2016. Også bedre for Møre og Romsdal med en driftsmargin på 5,6 prosent, en normalisering fra 3,2 prosent.

Vinnere:

- Havbruk hadde den høyeste omsetningsveksten med 12 prosent, men ned fra 16,2 prosent i 2016. Lønnsomheten er fortsatt god med en driftsmargin på 25 prosent og havbruk var derfor den bransjen med best egenkapitalavkastning etter skatt på hele 32 prosent.
- Fiskeindustri og eksport med nest høyest omsetningsvekst med 12 prosent, men med betydelig lavere lønnsomhet og marginal egenkapitalavkastning.
- Shipping også med høy omsetningsvekst i 2017 med 11 prosent andre året på rad, hvor brønnbåtrederiene gir betydelige bidrag etter levering av nye fartøy.
- IT med størst økning i veksttakt grunnet økende implementering av digitalisering, fra 3 prosent omsetningsvekst i 2016 til 11 prosent i 2017.
- Varehandel med motor hadde nest høyest avkastning, til tross for redusert veksttakt og svekket lønnsomhet i 2017.

Tapere :

- Offshore service viser fortsatt tilbakegang med 38 prosent i 2017 og en driftsmargin på minus 2,5 prosent. Likevel betydelig bedre enn 2015 og 2016, hvor rederiene tok store tap. Årsaken til fortsatt omsetningsnedgang er utflytting av enkeltredier fra regionen, noe reduserte flåter og lavere beskjeftigelse og rater.
- Verft og maritim industri også med omsetningsnedgang i 2017 på hhv. 5,0 og 2,4 prosent samt presset lønnsomheten med negativ driftsmargin på hhv. 3,2 og 3,9 prosent.

Fordeling

Omsetning, verdiskaping og antall

Oppsummering

Fordeling

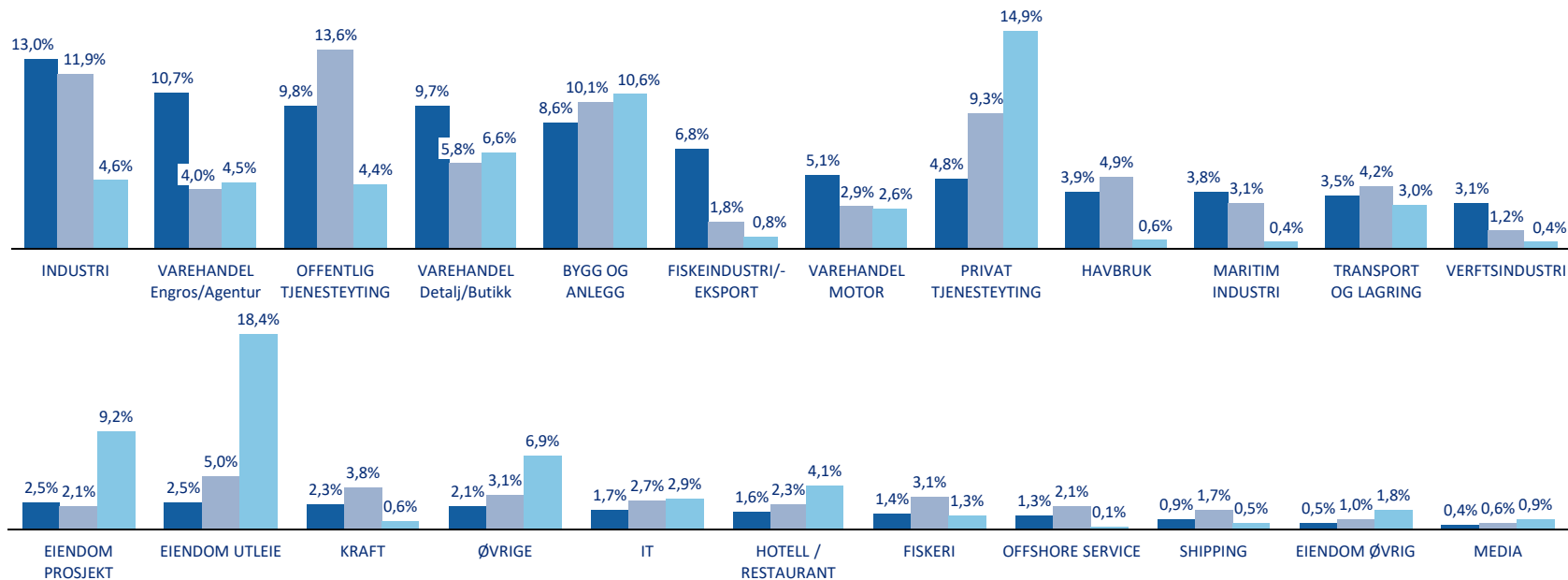
Vekst

Nøkkeltall

Konkurser, antall og
nyetableringer

Fordeling av omsetning, verdiskaping og antall selskaper i 2017 etter bransje

Offentlig tjenesteyting størst andel av verdiskaping, men mindre andel enn tidligere til fordel for Privat tjenesteyting. Industri størst andel av omsetning og nest størst målt i verdiskaping. Mens varehandel er større enn industri samlet sett på både omsetning og verdiskaping. Eiendom med flest antall selskaper.

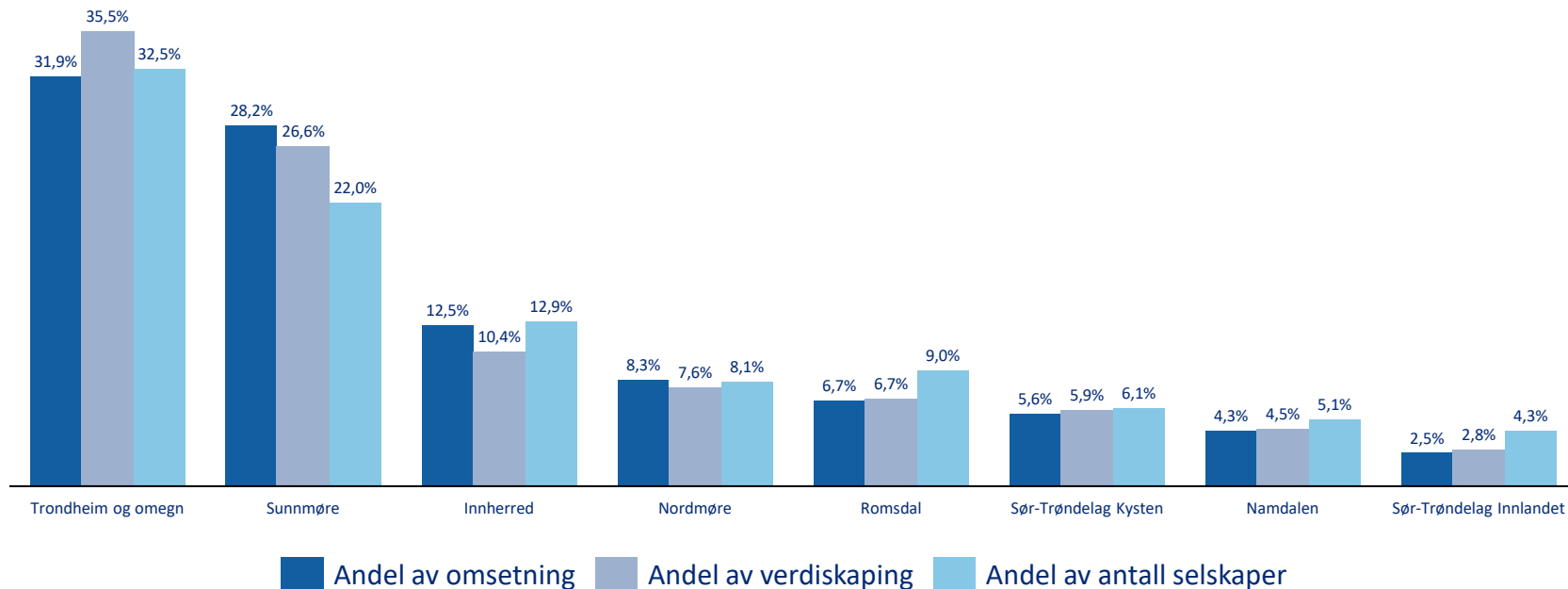

Andel av omsetning
  Andel av verdiskaping
  Andel av antall

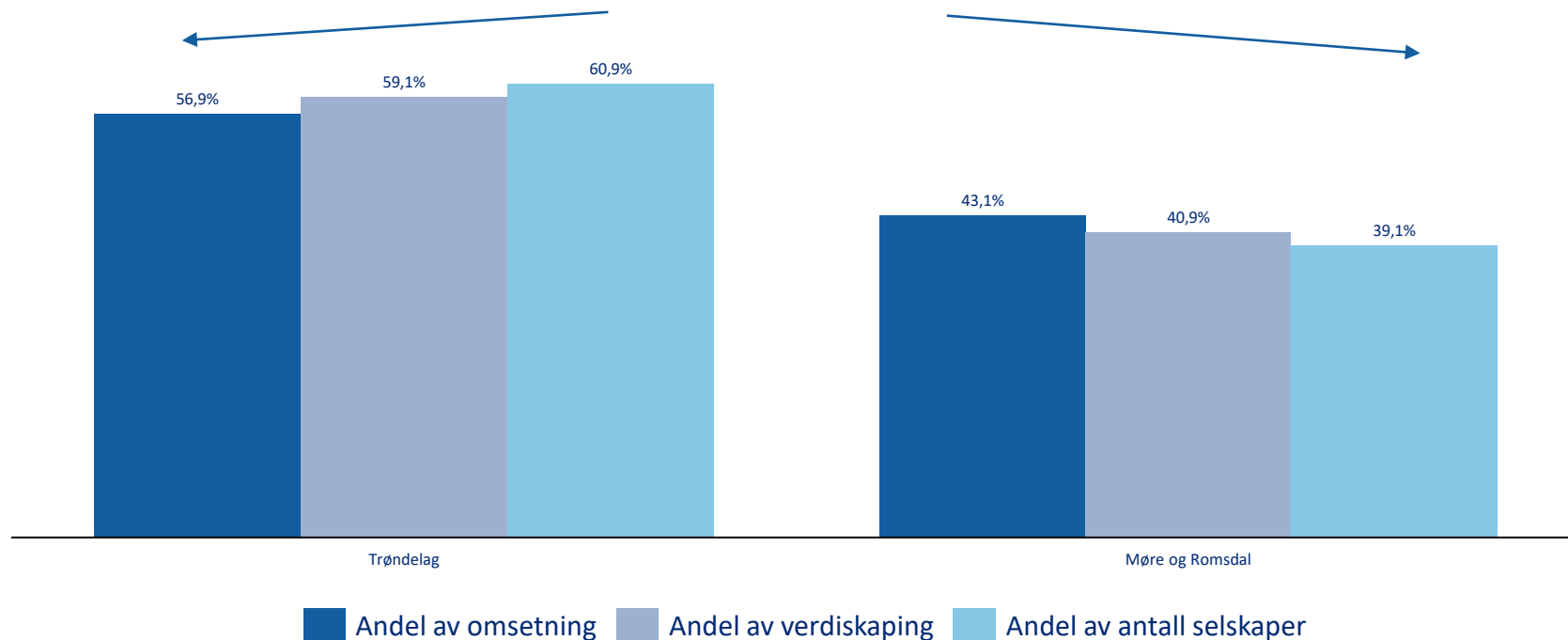
Fordeling av omsetning, verdiskaping og antall i 2017 etter region

Sunnmøre med nesten like stor andel av omsetningen som Trondheim og omegn, men betydelig lavere antall selskaper og mindre verdiskaping grunnet høy eksponering mot verft og offshore

Fordeling av omsetning, verdiskaping og antall i 2017 etter fylke

Størst andel av omsetning og verdiskaping fra Trøndelag, men relativt større selskaper i Møre og Romsdal.

Andel per bransje og region etter omsetning og verdiskaping i 2017

Industri med størst betydning for flere regioner. Kysten i Trøndelag sør med høyest andel innen havbruk. Sunnmøre med høy andel innen maritim industri, verft og offshore. Nordmøre tung innen industri pga. Hydro, mens Innherred har størst andel innen offentlig tjenesteyting pga. Helse Midt-Norge.

Bransjeandel av omsetning og verdiskapingen per region	Sunnmøre	Romsdal	Nordmøre	Trondheim og omegn	Sør-Trøndelag Kysten	Sør-Trøndelag Innlandet	Innherred	Namdal
BYGG OG ANLEGG	6 %	11 %	7 %	8 %	15 %	19 %	12 %	10 %
EIENDOM PROSJEKT	1 %	2 %	1 %	4 %	2 %	2 %	2 %	1 %
EIENDOM UTLEIE	2 %	4 %	5 %	4 %	2 %	3 %	2 %	2 %
EIENDOM ØVRIG	0 %	0 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %
FISKEINDUSTRI/-EKSPORT	15 %	6 %	3 %	1 %	4 %	0 %	0 %	6 %
FISKERI	5 %	1 %	1 %	0 %	2 %	0 %	0 %	1 %
HAVBRUK	1 %	2 %	9 %	1 %	24 %	0 %	0 %	25 %
HOTELL / RESTAURANT	1 %	2 %	1 %	3 %	2 %	4 %	1 %	1 %
INDUSTRI	8 %	19 %	45 %	7 %	12 %	28 %	12 %	12 %
IT	1 %	2 %	1 %	4 %	0 %	1 %	0 %	1 %
KRAFT	3 %	2 %	3 %	2 %	1 %	4 %	6 %	0 %
MARITIM INDUSTRI	10 %	6 %	2 %	0 %	3 %	0 %	0 %	0 %
MEDIA	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %
OFFENTLIG TJENESTEYTING	7 %	2 %	1 %	11 %	1 %	6 %	36 %	3 %
OFFSHORE SERVICE	5 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
PRIVAT TJENESTEYTING	4 %	6 %	4 %	10 %	3 %	4 %	4 %	4 %
SHIPPING	2 %	1 %	1 %	1 %	3 %	0 %	0 %	4 %
TRANSPORT OG LAGRING	3 %	4 %	4 %	4 %	4 %	6 %	5 %	4 %
VAREHANDEL Detalj/Butikk	6 %	7 %	5 %	11 %	16 %	14 %	7 %	10 %
VAREHANDEL Engros/Agentur	9 %	8 %	3 %	16 %	1 %	3 %	3 %	2 %
VAREHANDEL MOTOR	3 %	10 %	2 %	6 %	2 %	4 %	4 %	8 %
VERFTSINDUSTRI	8 %	2 %	2 %	0 %	1 %	0 %	0 %	3 %
ØVRIGE	1 %	4 %	1 %	3 %	2 %	2 %	2 %	2 %
SUM	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Vekst

Omsetning og verdiskaping

Oppsummering

Fordeling

Vekst

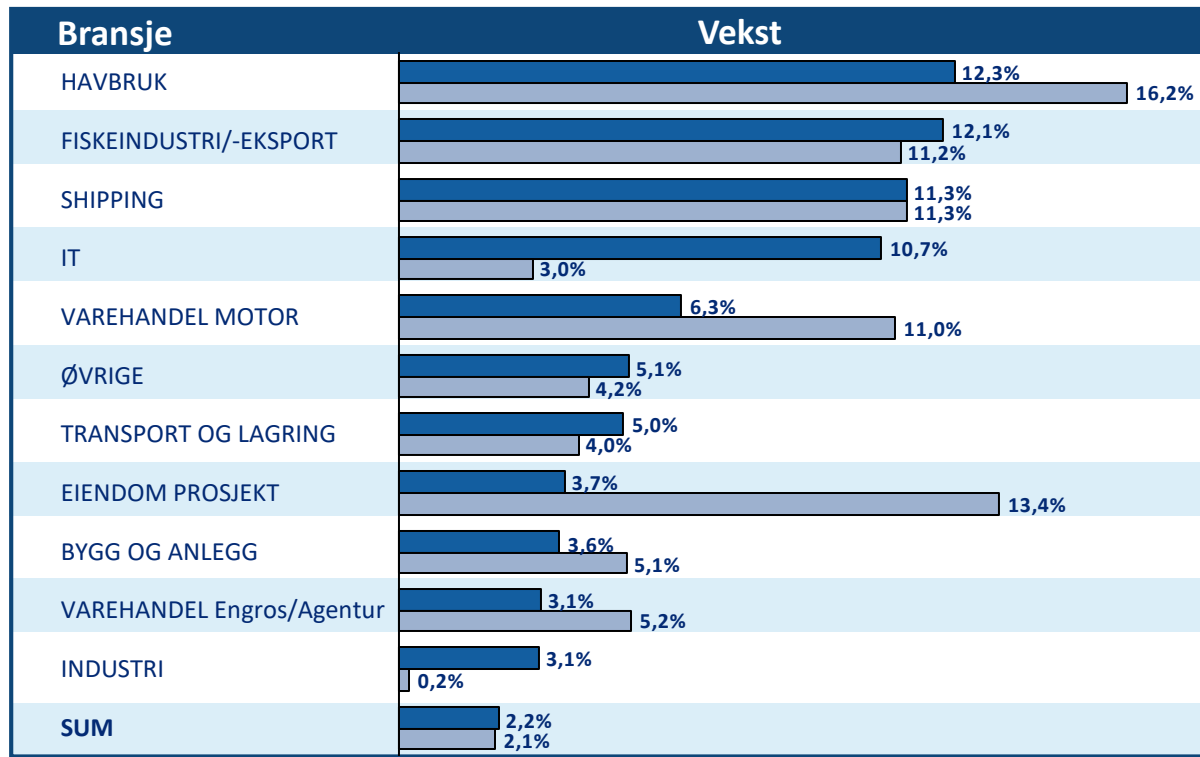
Nøkkeltall

Konkurser, antall og
nyetableringer

Omsetningsvekst (1 av 2)

Øvre halvdel sortert etter vekst i 2017

■ 2017 ■ 2016

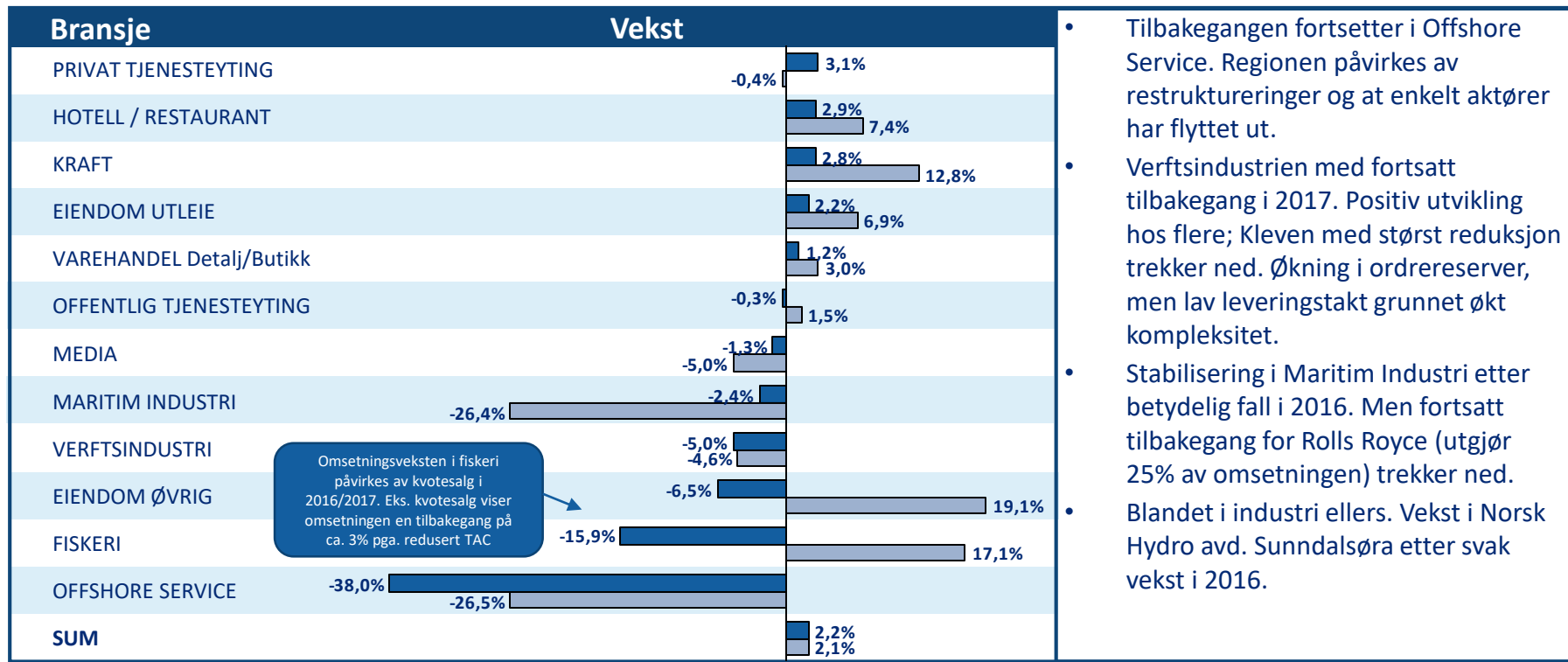

- Havbruk med fortsatt sterk vekst siden 2014 pga. høye laksepriser og vedvarende sterk etterspørsel.
- Fiskeindustri/-eksport med god vekst andre året på rad. Marin industri og eksport av laks drar opp, mens hvitfisk og pelagisk er svakere.
- Shipping med solid vekst primært relatert til aktiviteten i havbruk og levering av nye service og brønnbåter.
- IT med sterk vekst grunnet økende digitalisering.
- Eiendom prosjekt med redusert vekst grunnet lavere nybygging etter toppår i 2016.
- Motorrelatert varehandel med redusert vekst og økt usikkerhet grunnet nye utslippsavgifter og leveringsutfordringer.

Omsetningsvekst (2 av 2)

Nedre halvdel sortert etter vekst i 2017

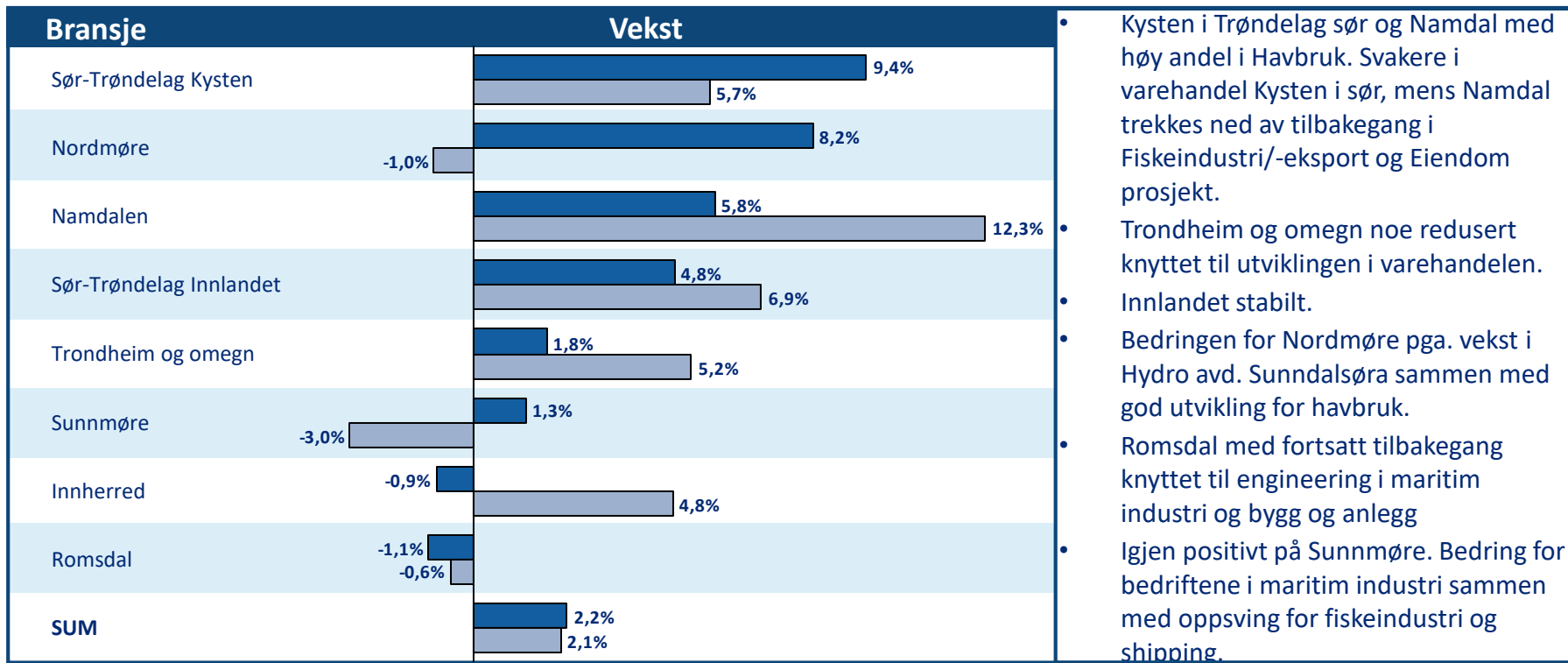
■ 2017 ■ 2016

Omsetningsvekst per region

Regionene påvirkes av utviklingen i enkelt næringer

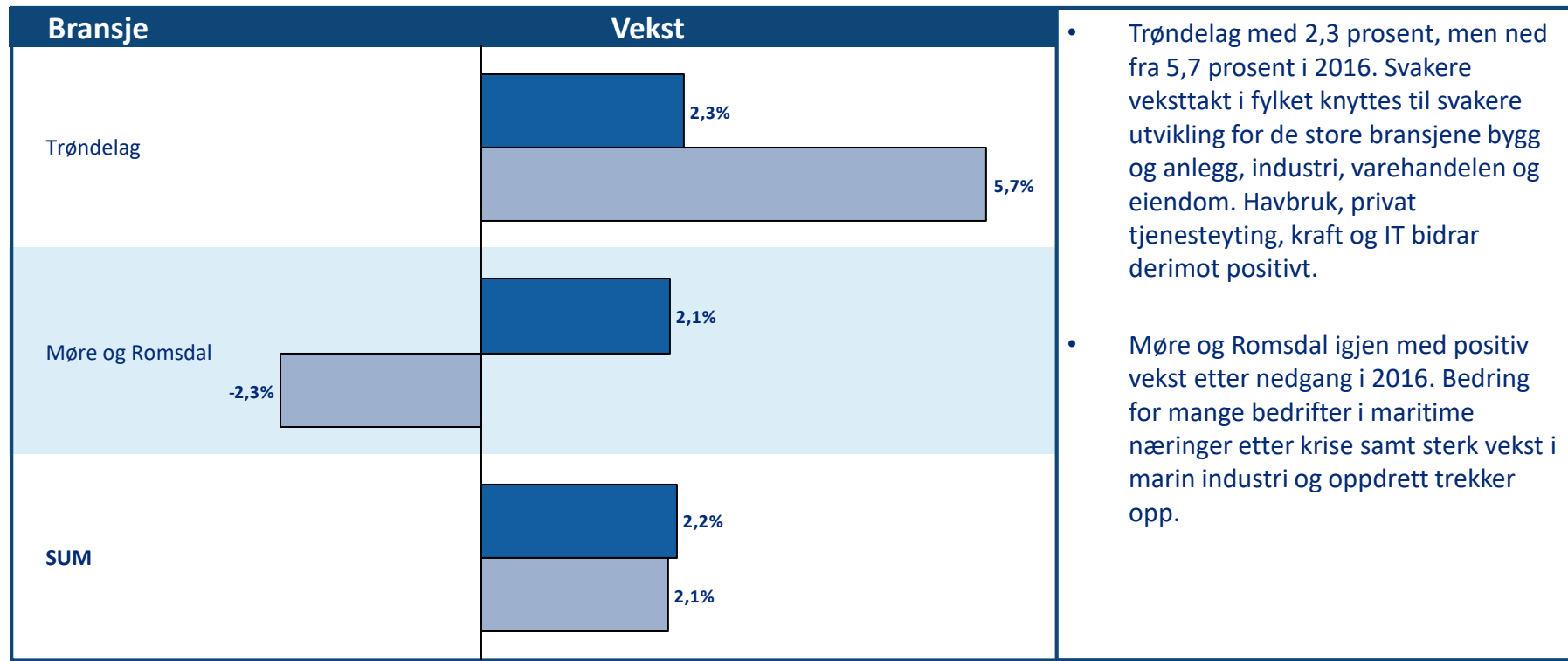
2017 2016

Omsetningsvekst per fylke

Mindre forskjeller mellom fylkene etter bedring i Møre og Romsdal

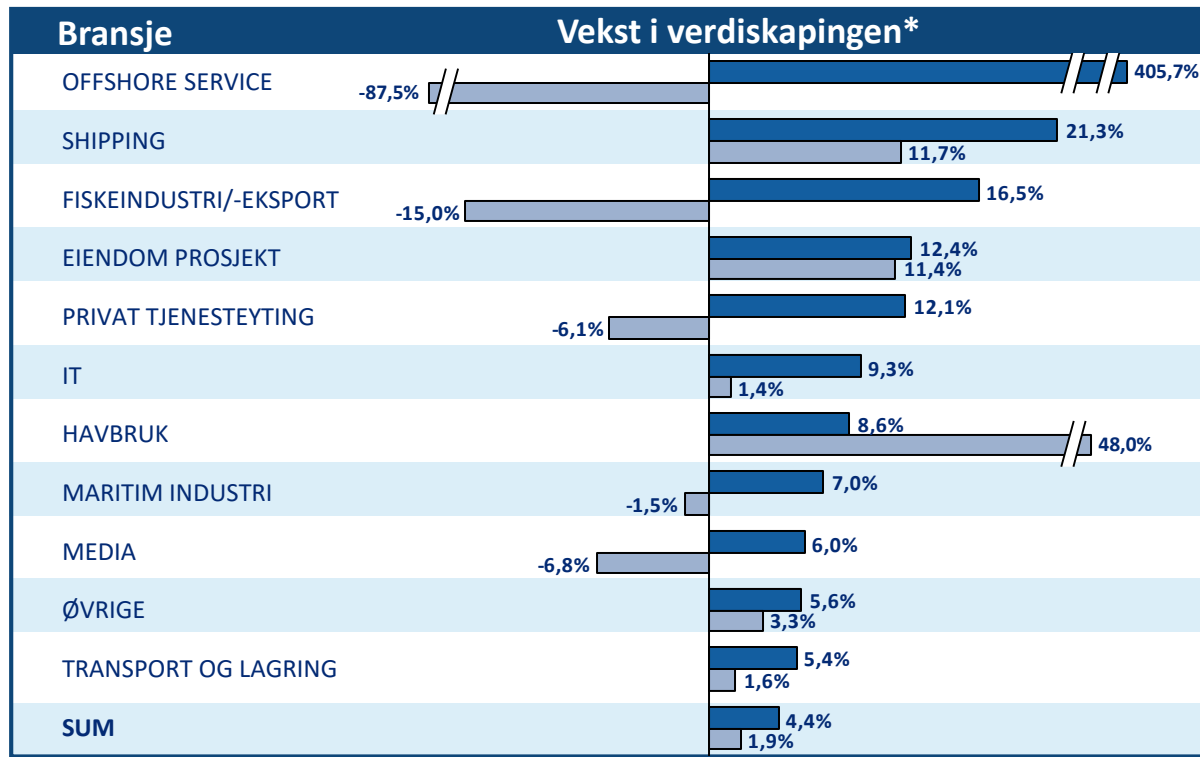
2017 2016

Vekst i verdiskapingen (1 av 2)

Øvre halvdel sortert etter vekst i 2017

■ 2017 ■ 2016

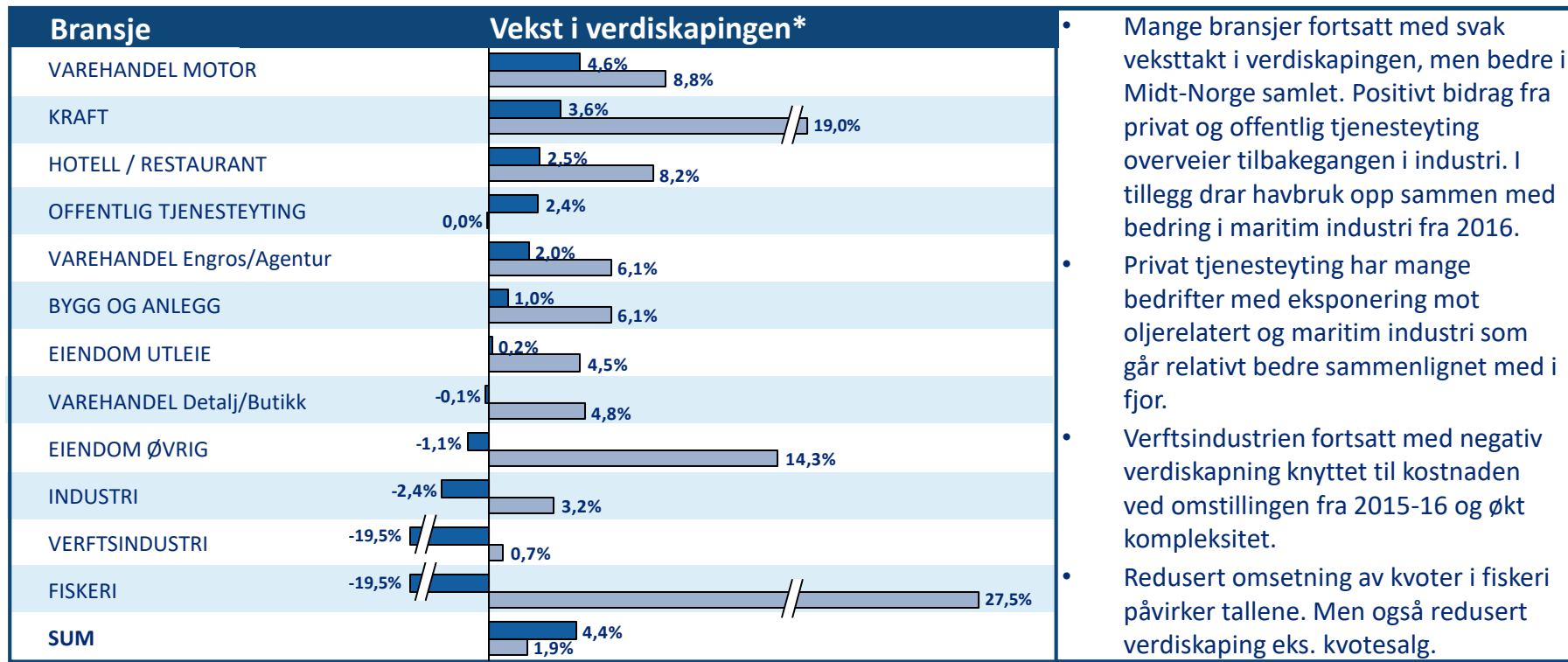
Ser vi på veksten i verdiskapingen som tar hensyn til fortjeneste og lønn har:

- Offshore Service størst vekst i 2017. Men det må sees i sammenheng med tidligere tap og reduserte absolutte tall. Klart positivt at selskapene igjen tilfører verdi.
- Shipping med sterk vekst ledet av brønnbåtrederiene som har tatt levering på flere skip og leverer god lønnsomhet.
- Fiskeindustri/-eksport også med sterk vekst som kan knyttes til høye fiskepriser og økt volum i laks. Økt verdiskapingen også innen hvitfisk men svakere.
- Maritim industri med bedring etter tilbakegang i 2016. Selskaper innen marin sektor drar opp.

Vekst i verdiskapingen (2 av 2)

Nedre halvdel sortert etter vekst i 2017

■ 2017 ■ 2016

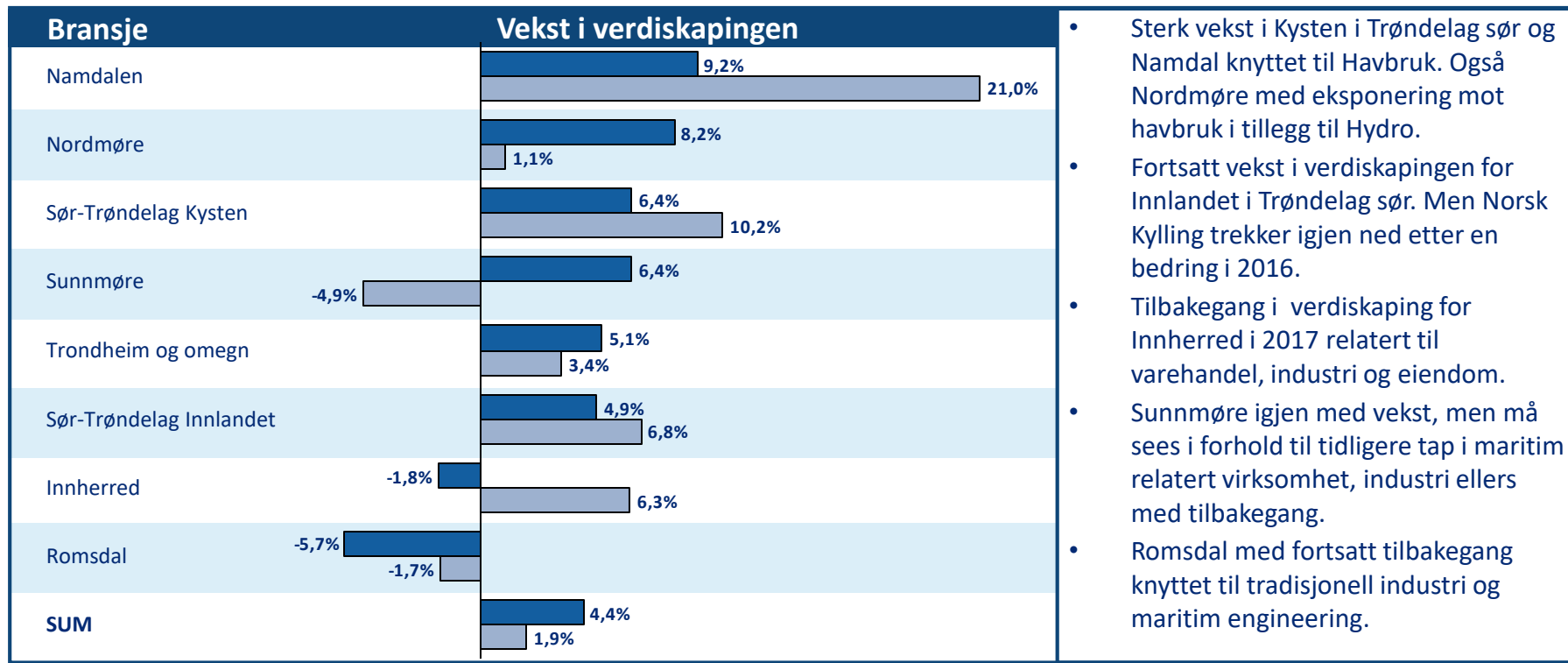

Vekst i verdiskapingen per region

Kysten i Trøndelag drar fortsatt opp, og innlandet er relativt stabilt. Sunnmøre bidrar igjen positivt, mens Romsdal sliter mer.

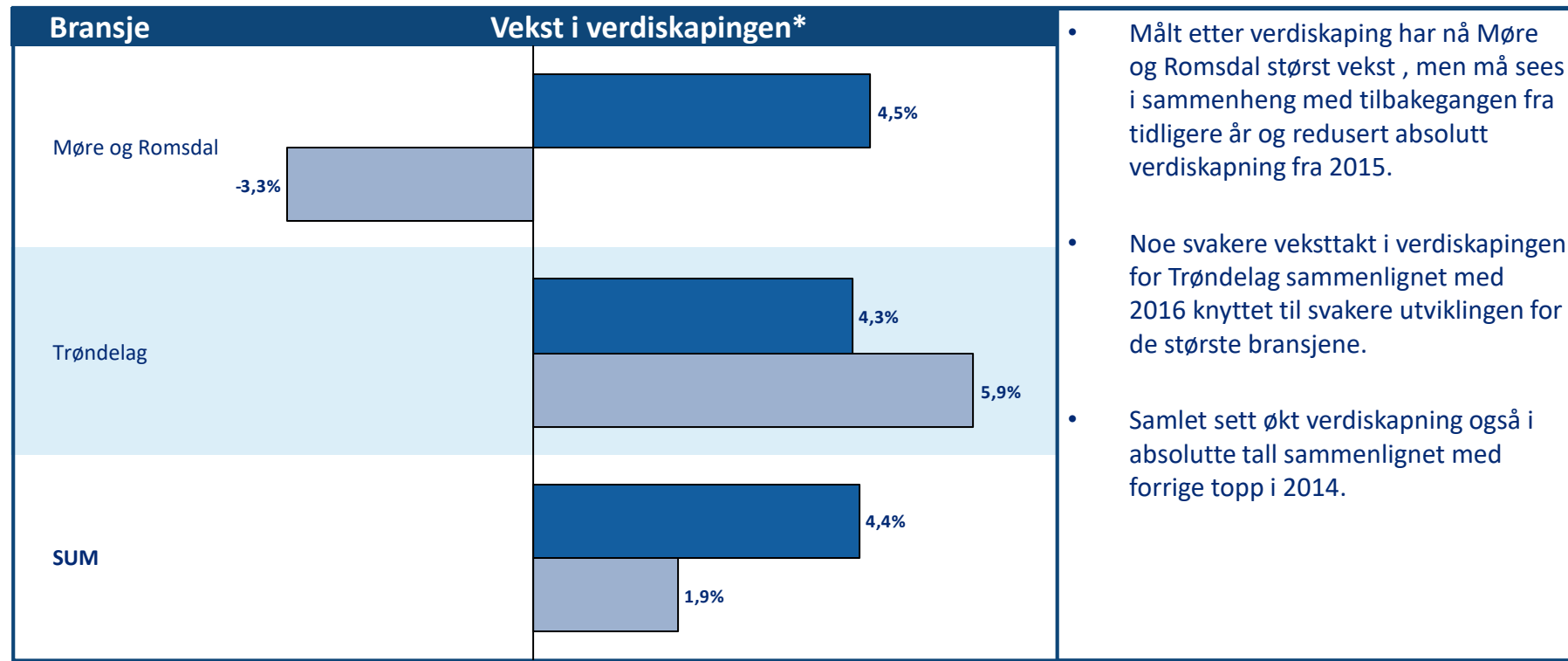
■ 2017 ■ 2016

Vekst i verdiskapingen per fylke

Møre og Romsdal slår tilbake

■ 2017 ■ 2016

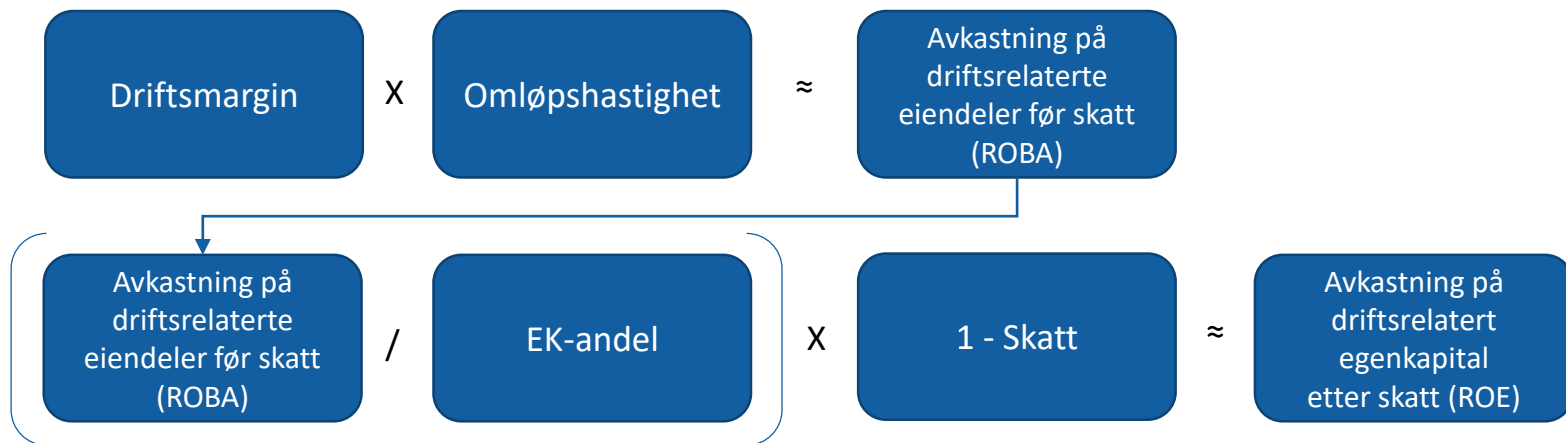

Nøkkeltall

Driftsmargin, omløpshastighet, soliditet,
avkastning og andel med negativ driftsresultat

Lønnsomhetsanalyse

Forenklet Du Pont-modell: En skjematisk måte å vise hvordan virksomhetens avkastning fremkommer gjennom endring i utvalgte nøkkeltall.

Driftsmargin = Driftsresultat / Omsetning

Omløpshastighet = Omsetning / (Eiendeler – Finansielle anleggsmidler)

Avkastning på driftsrelatert eiendeler = (Driftsresultat + Renter) / (Eiendeler – Investeringer i aksjer og obligasjoner)

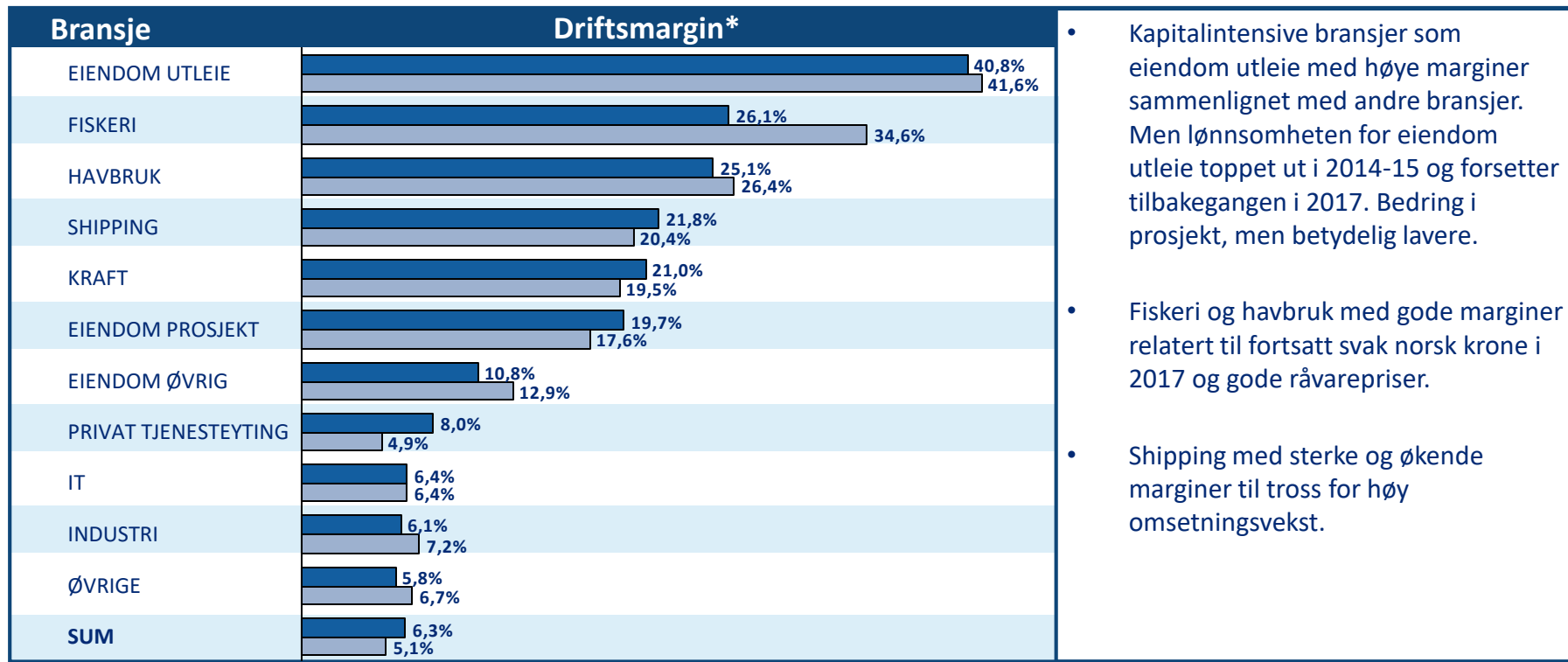
Ek-andel = (Egenkapital – Investeringer i aksjer og obligasjoner) / (Eiendeler – Investeringer i aksjer og obligasjoner)

Avkastning på driftsrelatert egenkapital (ROE) = (Driftsresultat – Renter) * (1-23% skatt) / (Egenkapital – Investeringer i aksjer og obligasjoner)

Driftsmargin per bransje (1 av 2)

Øvre halvdel sortert etter margin i 2017

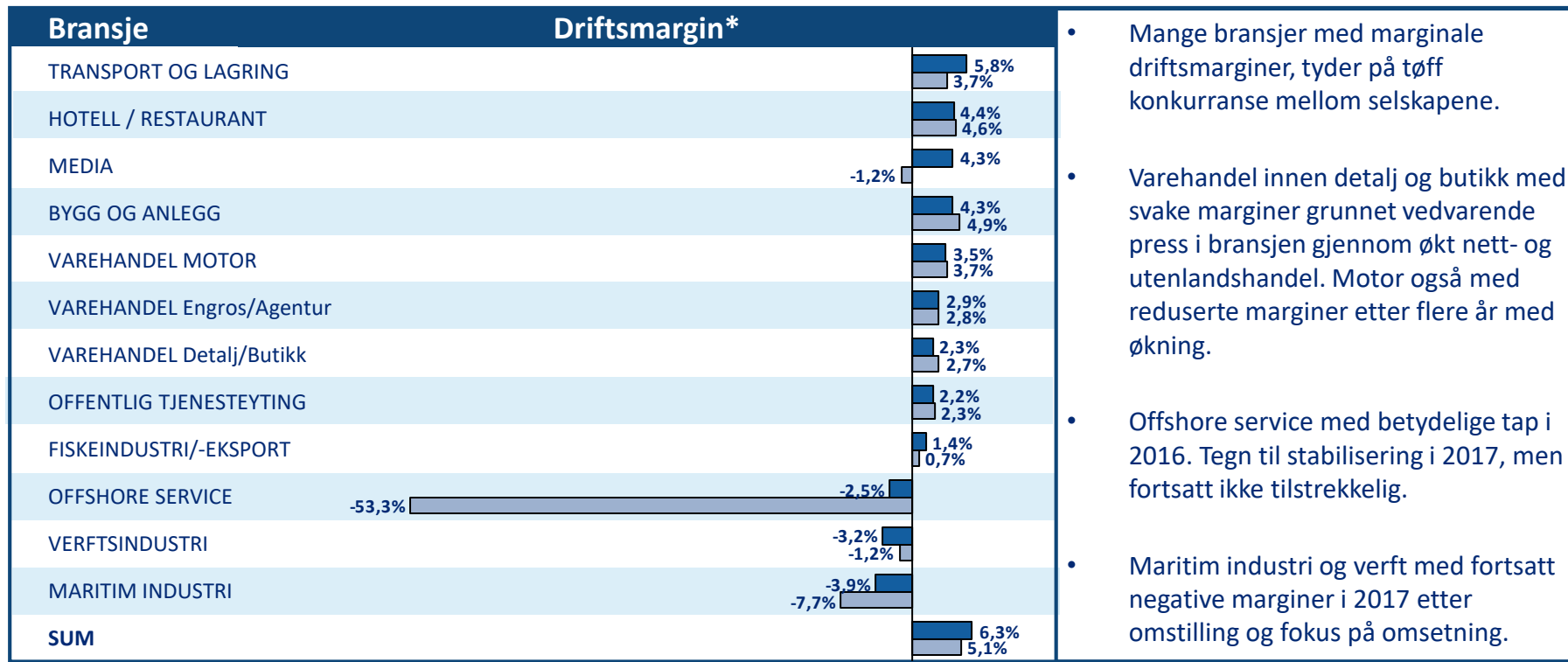
■ 2017 ■ 2016

Driftsmargin per bransje (2 av 2)

Nedre halvdel sortert etter margin i 2017

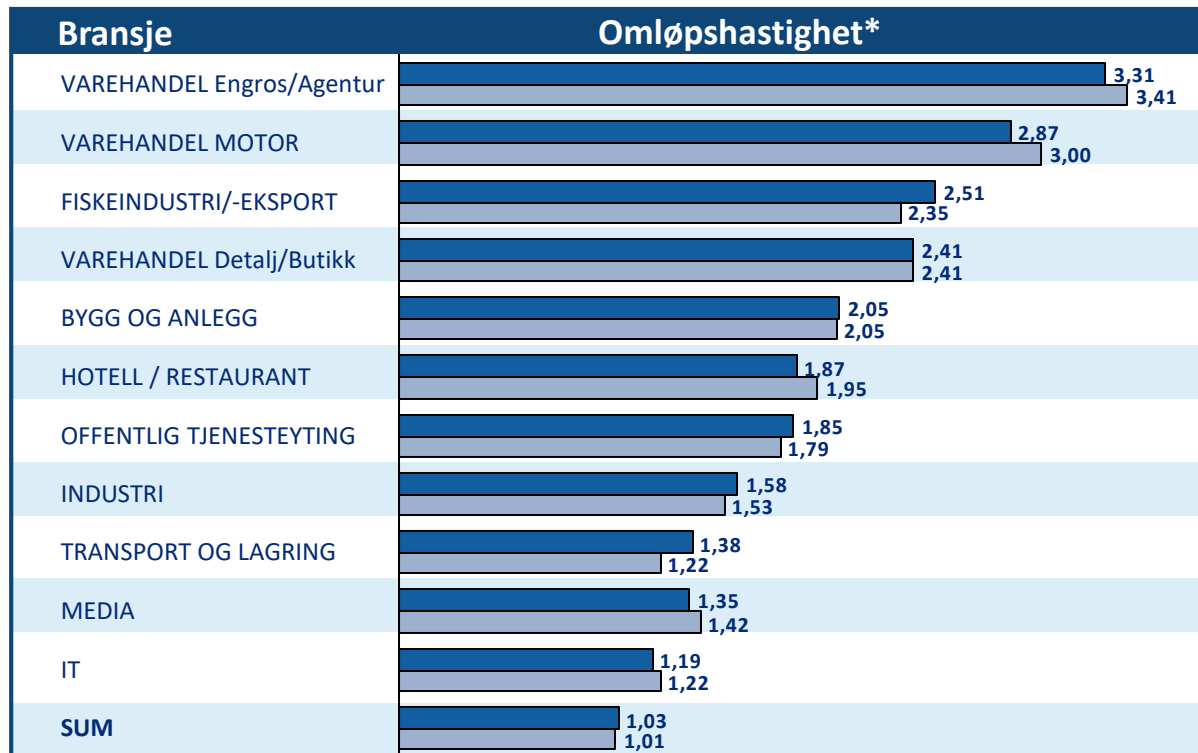
2017 2016

Omløpshastighet eiendeler per bransje (1 av 2)

Øvre halvdel sortert etter omløpshastighet i 2017

2017 2016

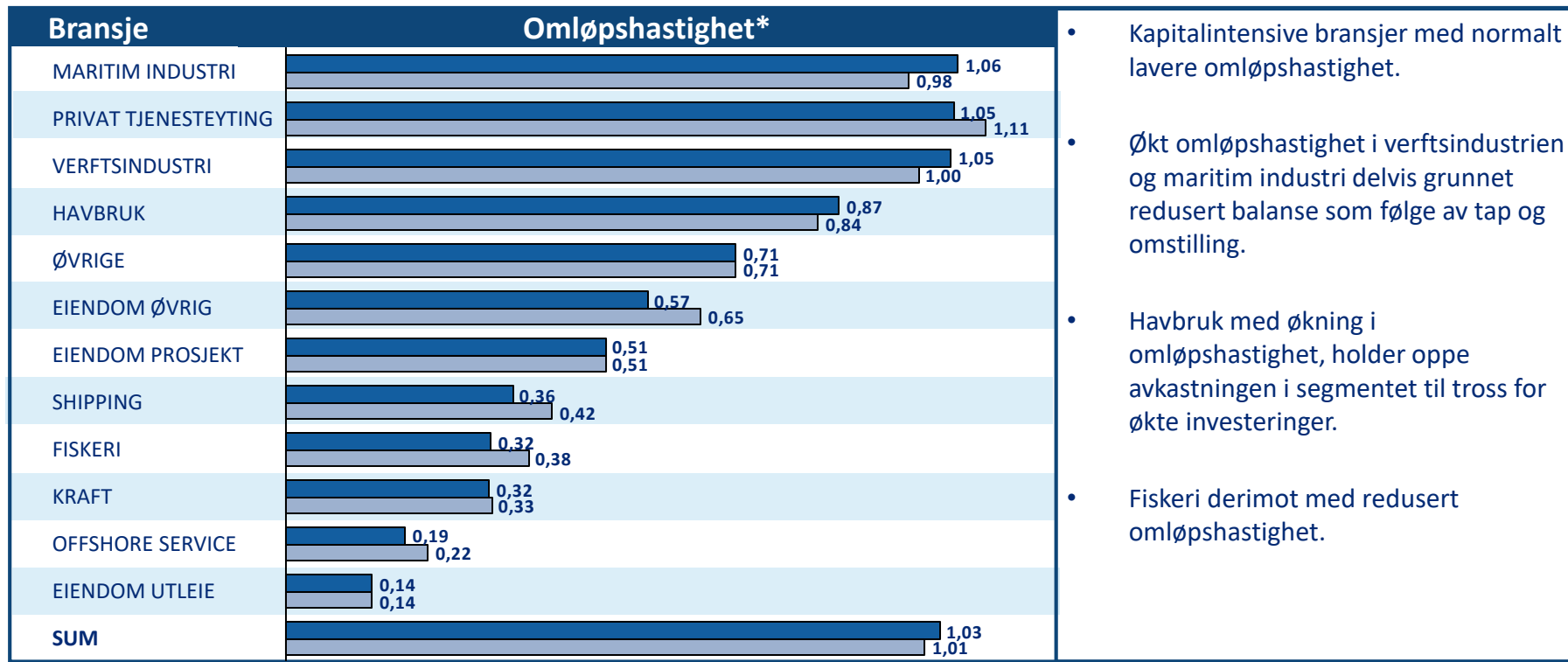

- Lavmargin bransjer med større krav til omløpshastighet for å opprettholde lønnsomheten. Omløpshastigheten et mål på effektivitet.
- Varehandel med høyest omløpshastighet, men svakt dårligere i 2017 kan tyde på redusert effektivitet i verdikjeden.
- Fiskeindustri/-eksport også med høy omløpshastighet, bedring knyttes til økt omsetning
- Bedret omløpshastighet i industri og offentlig tjenesteyting av større betydning for samlet positiv utvikling.

Omløpshastighet eiendeler per bransje (2 av 2)

Nedre halvdel sortert etter omløpshastighet i 2017

2017 2016

Avkastning på eiendeler per bransje (1 av 2)

Øvre halvdel sortert etter avkastning i 2017

■ 2017 ■ 2016

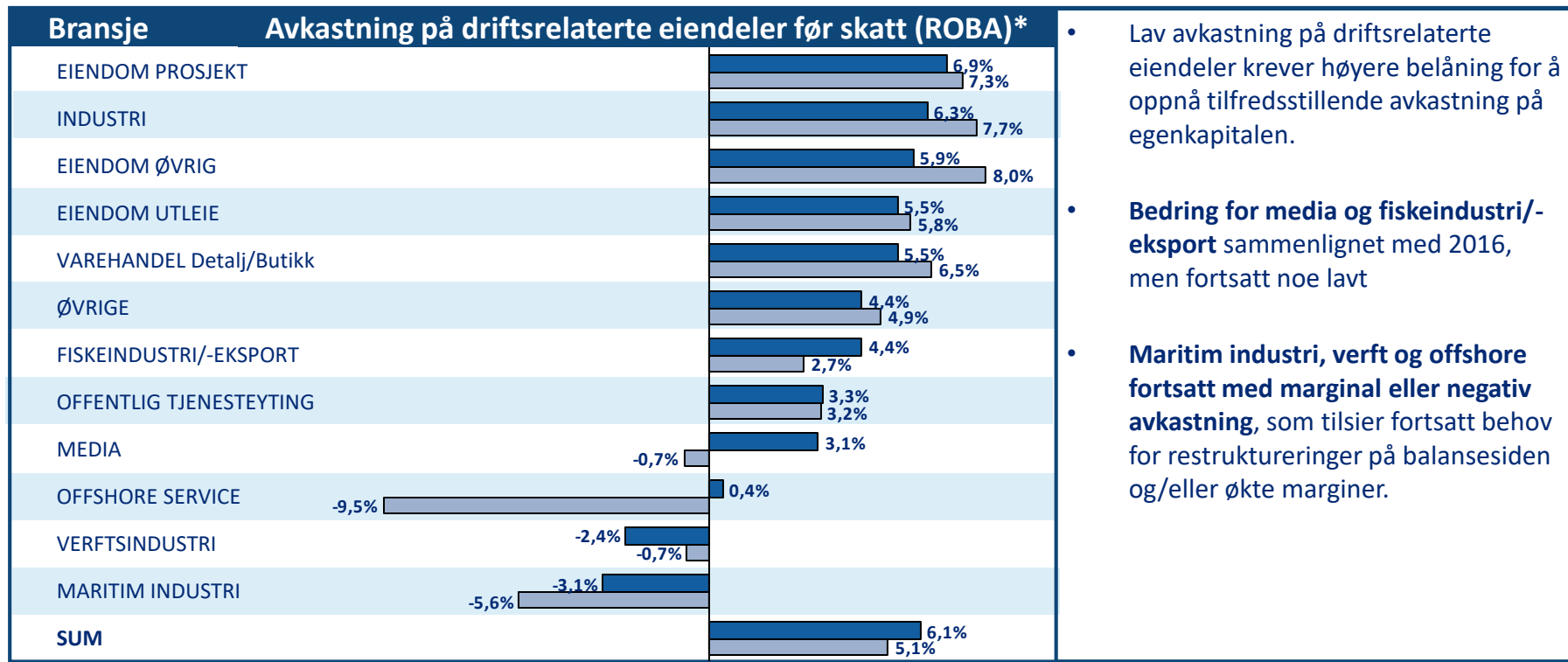
Bransje	Avkastning på driftsrelaterte eiendeler før skatt (ROBA)	
HAVBRUK	21,6%	23,7%
VAREHANDEL MOTOR	11,0%	12,0%
BYGG OG ANLEGG	9,5%	11,0%
SHIPPING	9,2%	10,0%
VAREHANDEL Engros/Agentur	9,2%	9,1%
HOTELL / RESTAURANT	9,1%	10,4%
FISKERI	8,7%	14,1%
TRANSPORT OG LAGRING	8,6%	5,4%
PRIVAT TJENESTEYTING	8,4%	5,2%
IT	7,4%	7,4%
KRAFT	7,1%	6,8%
SUM	6,1%	5,1%

- Eventyrlig avkastning i havbruk skyldes høye råvarepriser. Gradvis avtagende fordi høy avkastning gir mer investeringer, som på sikt vil presse avkastningen ned. I tillegg drøftes en ressursrente.
- Fiskeri også med redusert avkastning på driftsrelaterte eiendeler knyttet til lavere marginer og redusert omløpshastighet. Lavere avkastning skyldes også økte balanseverdier knyttet til høy prising av kvoter.
- Betydelig bedring for privat tjenesteyting knyttet til marginøkning i 2017
- Fortsatt god avkastning i shipping særlig relatert til marin sektor og brønnbåtsegmentet.

Avkastning på eiendeler per bransje (2 av 2)

Nedre halvdel sortert etter avkastning i 2017

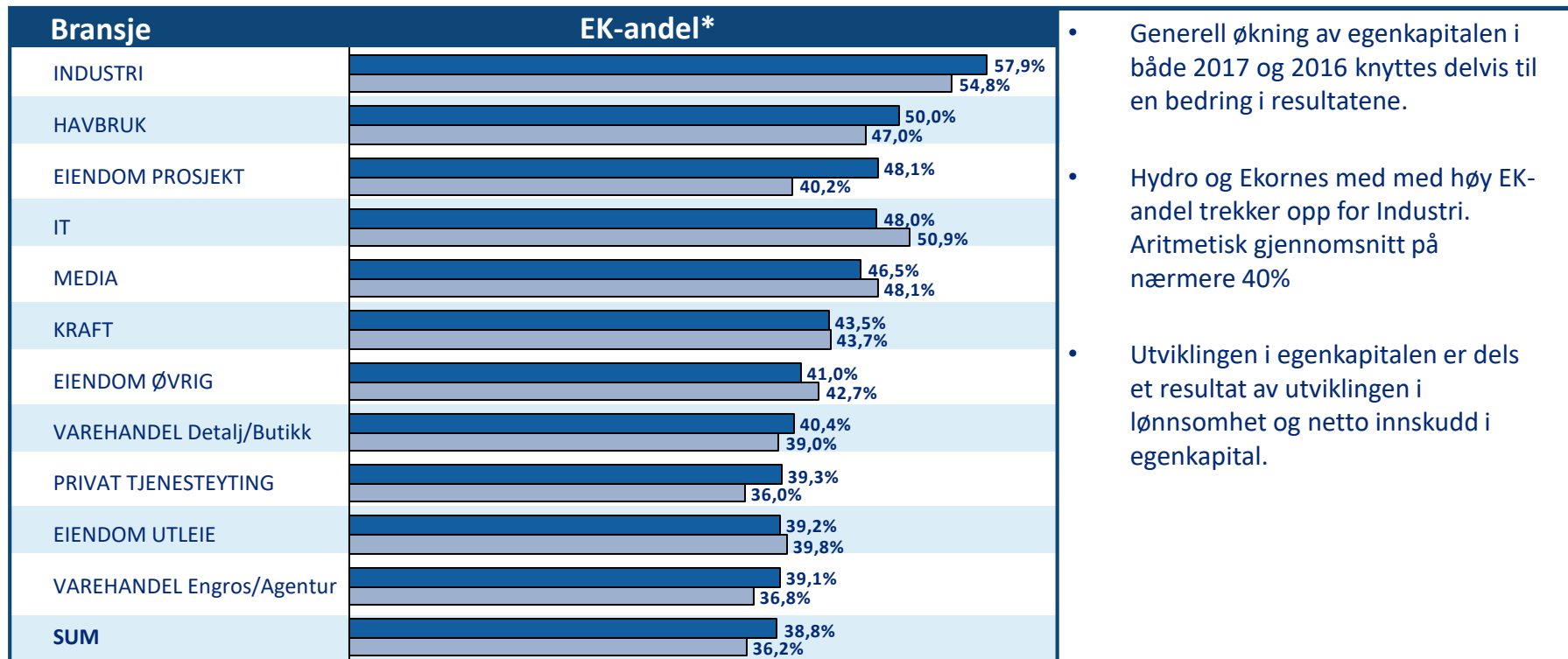
■ 2017 ■ 2016

EK-andel per bransje (1 av 2)

Øvre halvdel sortert etter EK-andel i 2017

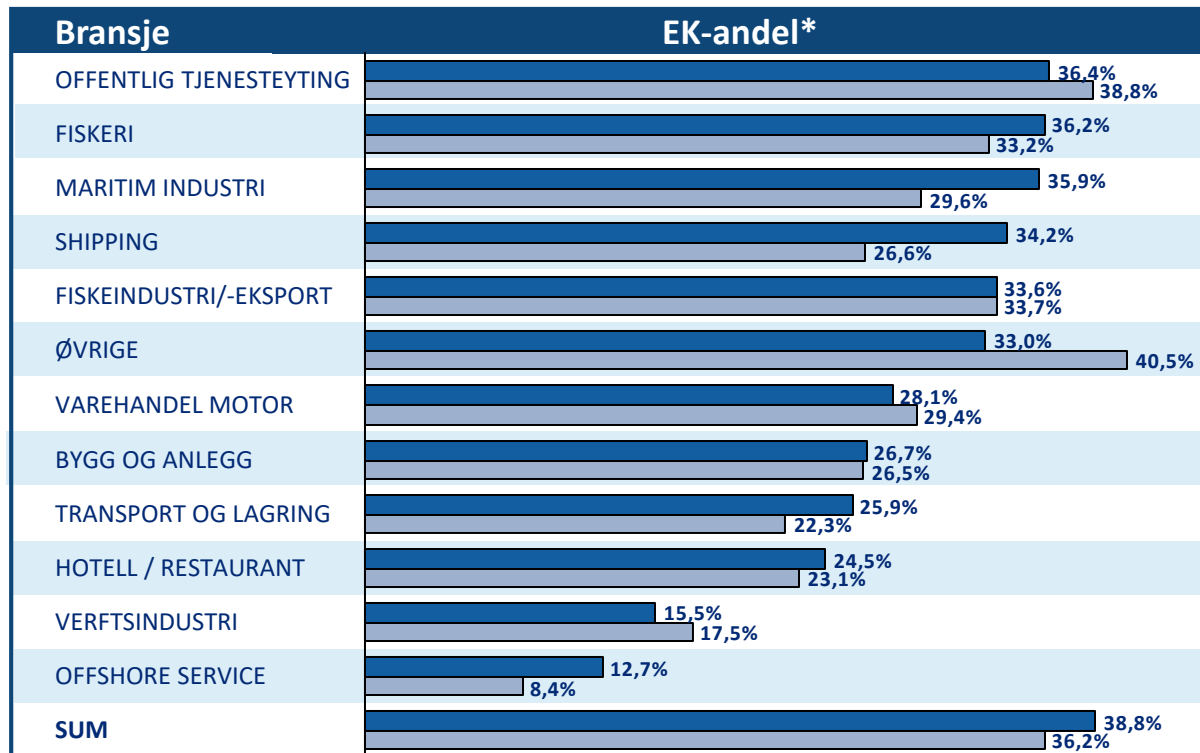
■ 2017 ■ 2016

EK-andel per bransje (2 av 2)

2017 2016

Nedre halvdel sortert etter EK-andel i 2017

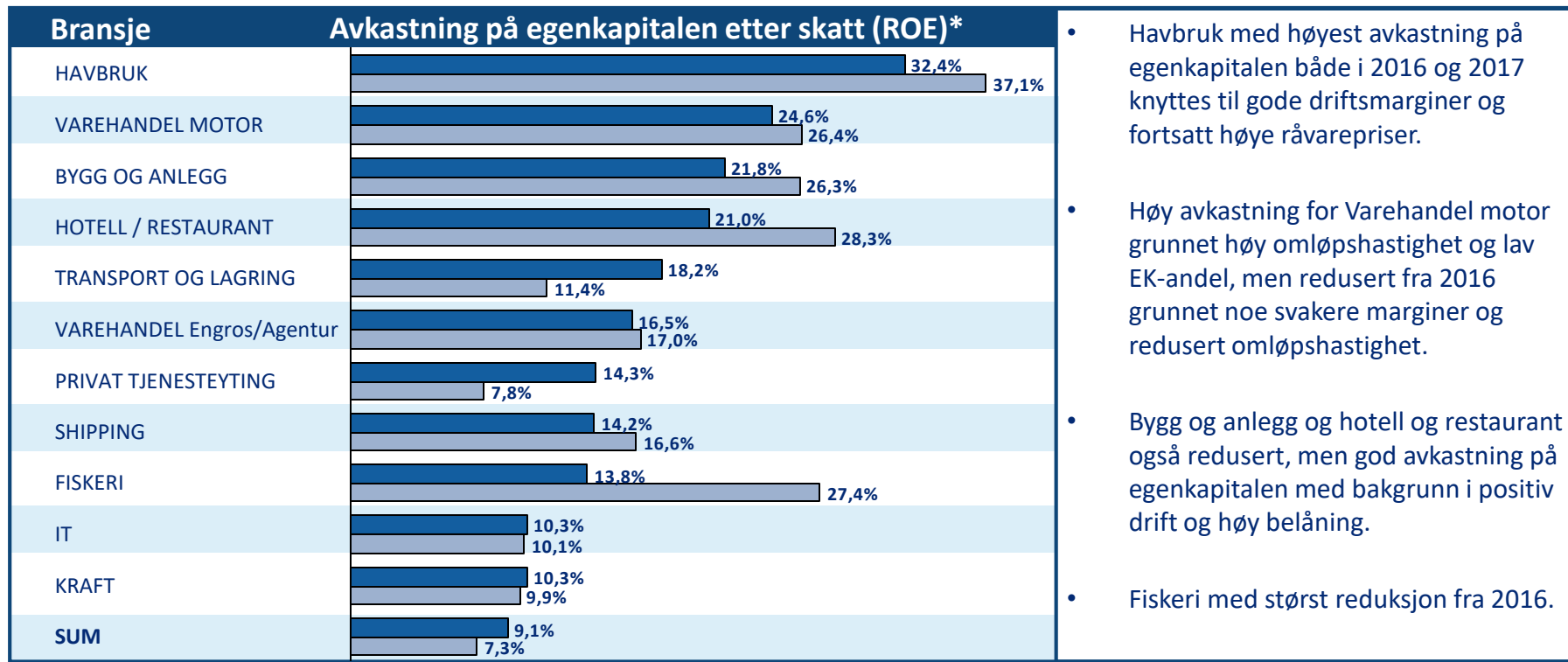

- Bedring i offshore service, men fortsatt med betydelig svekket egenkapitalsituasjon fra 2014 grunnet betydelige tap både i 2015 og 2016 til tross for restrukturering av gjeld. Tapene har oppstått både som følge av redusert EBITDA og til dels betydelig nedskrivning av fartøyverdier.
- Verft også på lavt nivå og redusert pga. omstilling hos de store verftene.
- Maritim industri i en betydelig bedre situasjon og viser en økning fra 2016.

Avkastning på egenkapitalen per bransje (1 av 2)

Øvre halvdel sortert etter avkastning i 2017

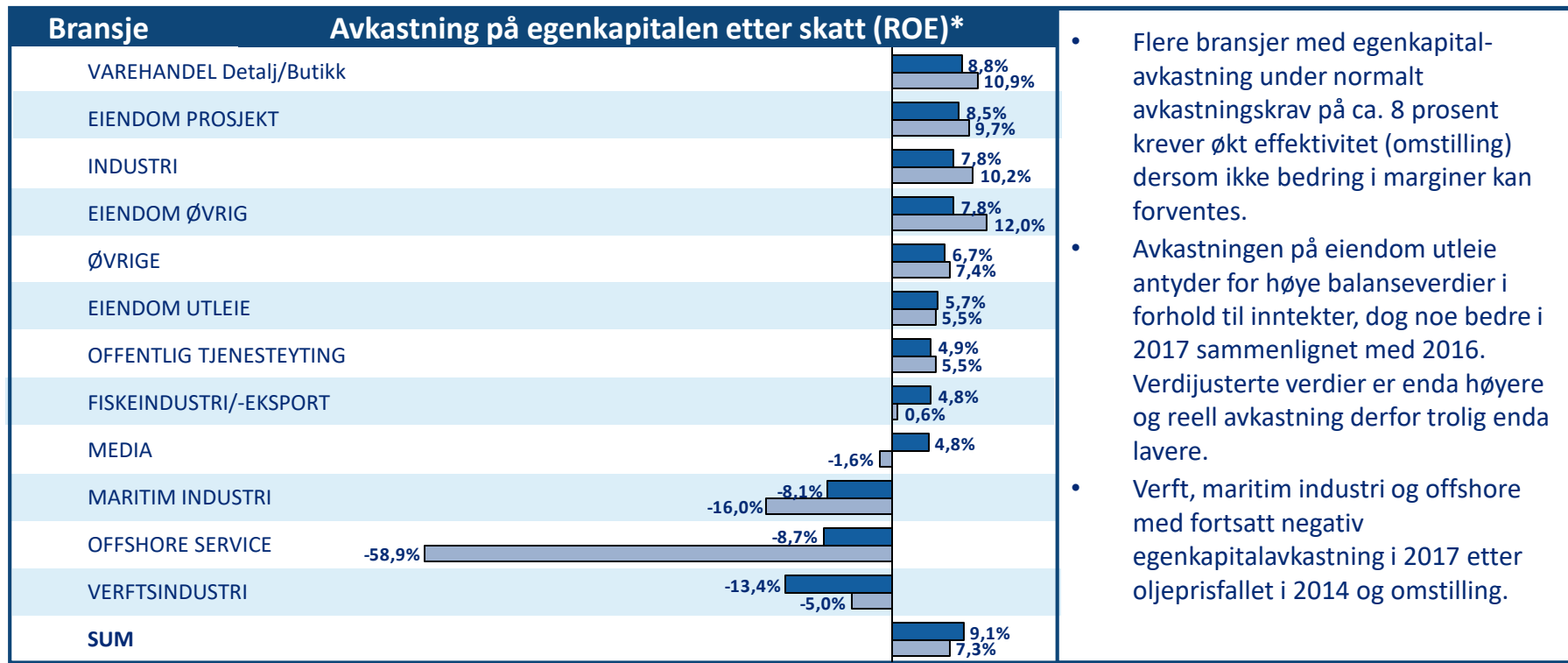
2017 2016

Avkastning på egenkapitalen per bransje (2 av 2)

Nedre halvdel sortert etter avkastning i 2017

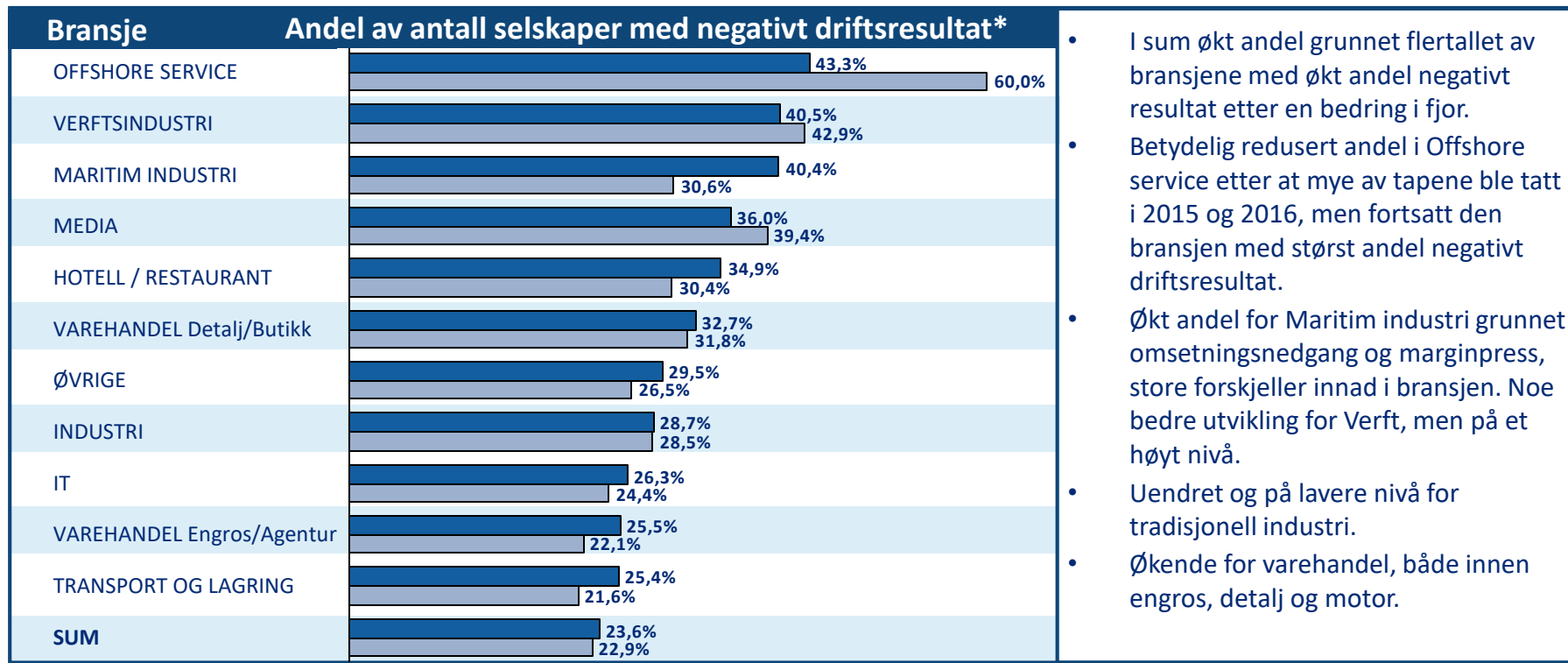
■ 2017 ■ 2016

Andel selskaper med negativt driftsresultat per bransje (1 av 2)

Øvre halvdel sortert etter andel i 2017

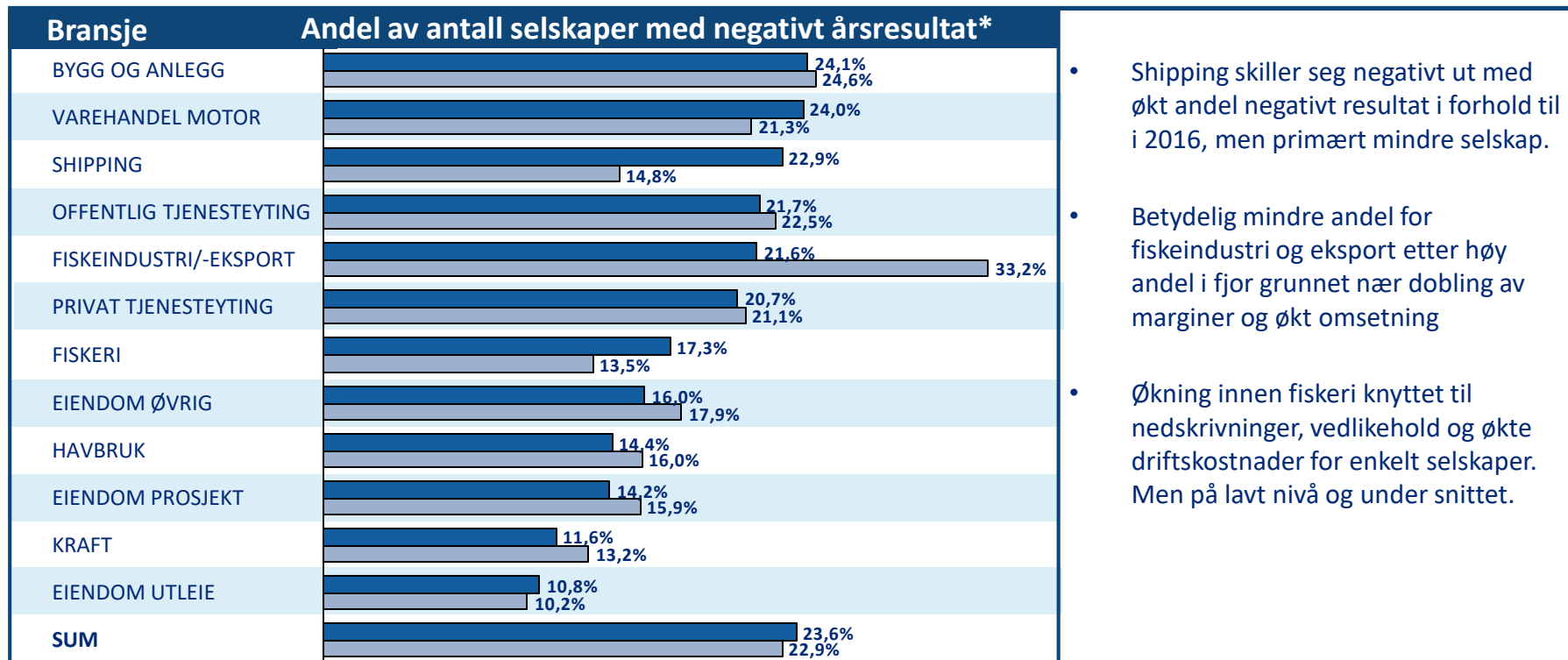
■ 2017 ■ 2016

Andel selskaper med negativt driftsresultat per bransje (2 av 2)

Nedre halvdel sortert etter andel i 2017

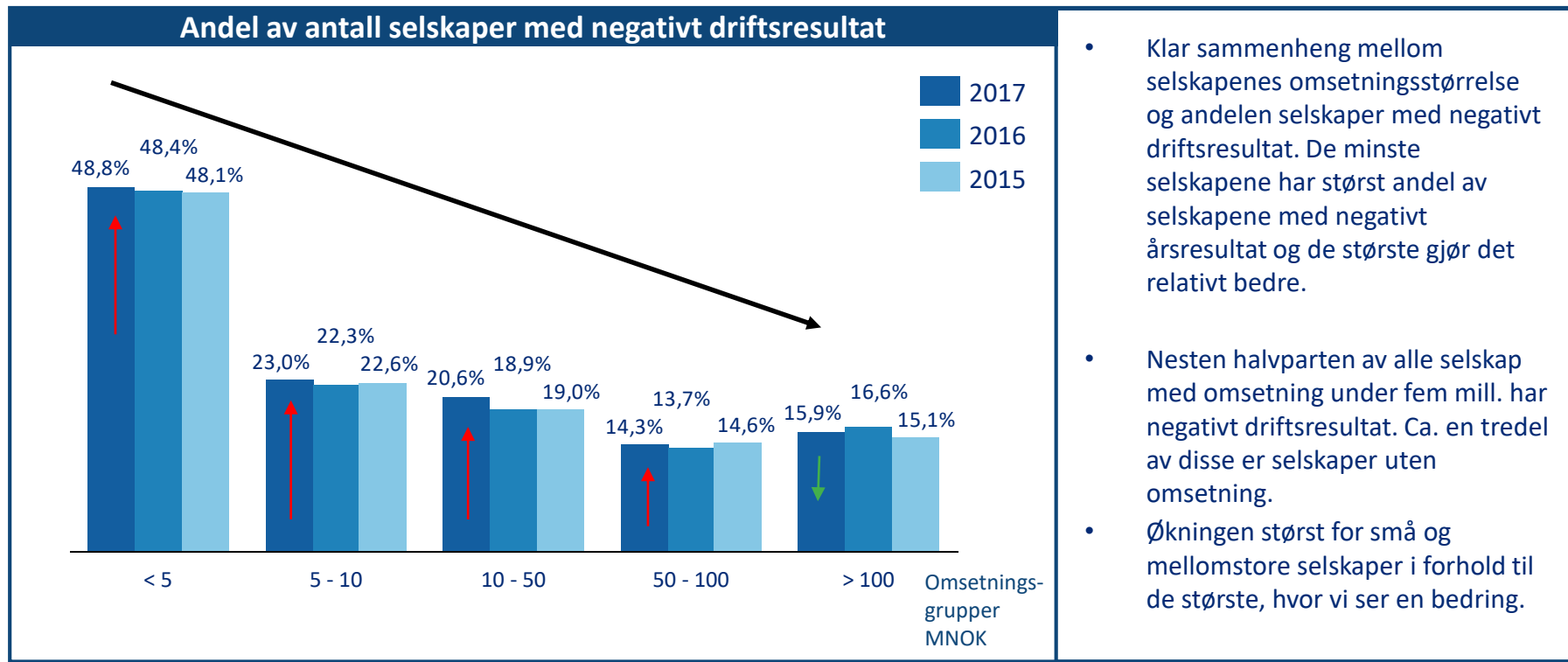
■ 2017 ■ 2016

Andel selskaper med negativt driftsresultat etter omsetningsgruppe

De minste selskapene sliter mest og mer enn tidligere

Konkurser, antall og nyetableringer

Oppsummering

Fordeling

Vekst

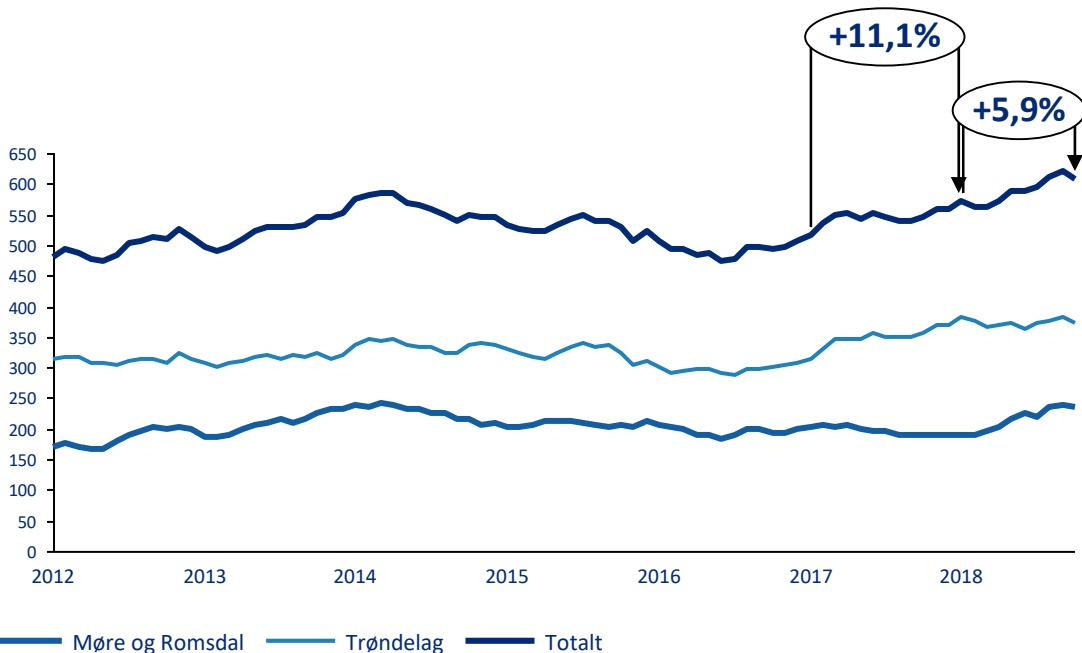
Nøkkeltall

Konkurser, antall og nyetableringer

Konkurs og tvangsavvikling per fylke

Stigende konkurstrend

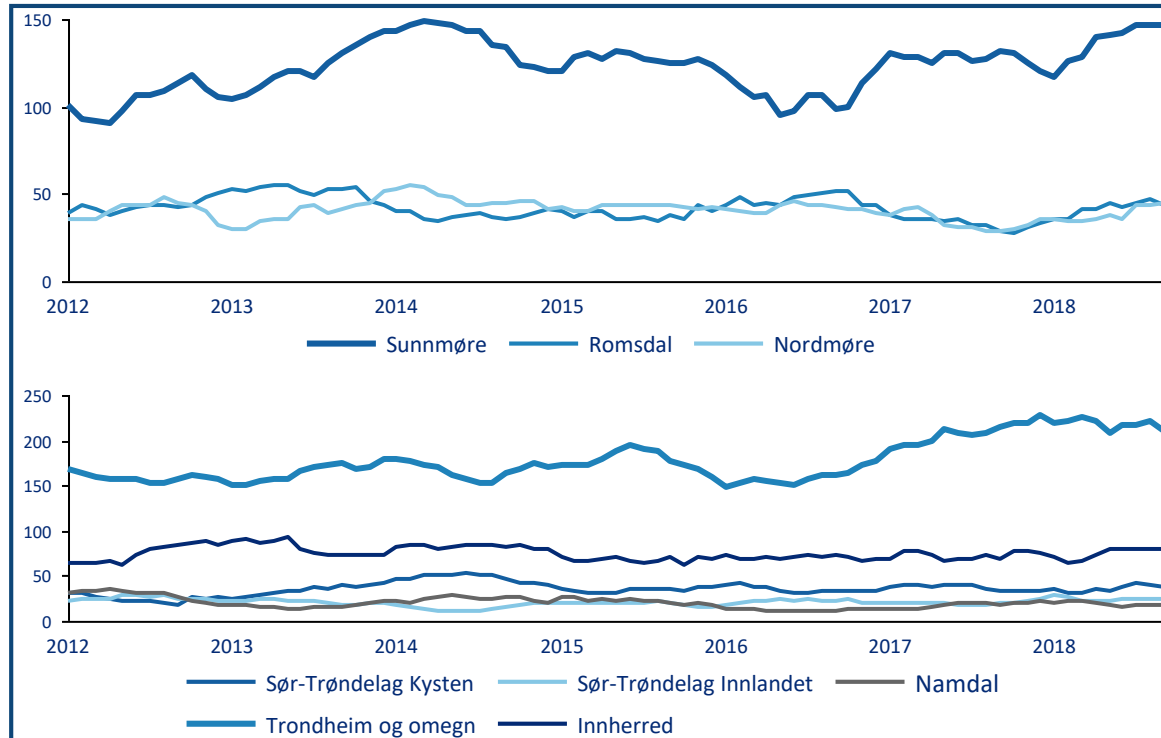
Rullerende 12 mnd. sum av antall

- I 2017 økte antall konkurser i Midt-Norge med 11,1 prosent.
- Hittil i 2018 har antall konkurser fortsatt å øke med 5,9 prosent, tilsvarende som for samme periode i 2017.
- Økningen i 2017 kom hovedsakelig i Trøndelag, mens økningen i 2018 knyttet til Møre og Romsdal.

Konkurs og tvangsavvikling per region

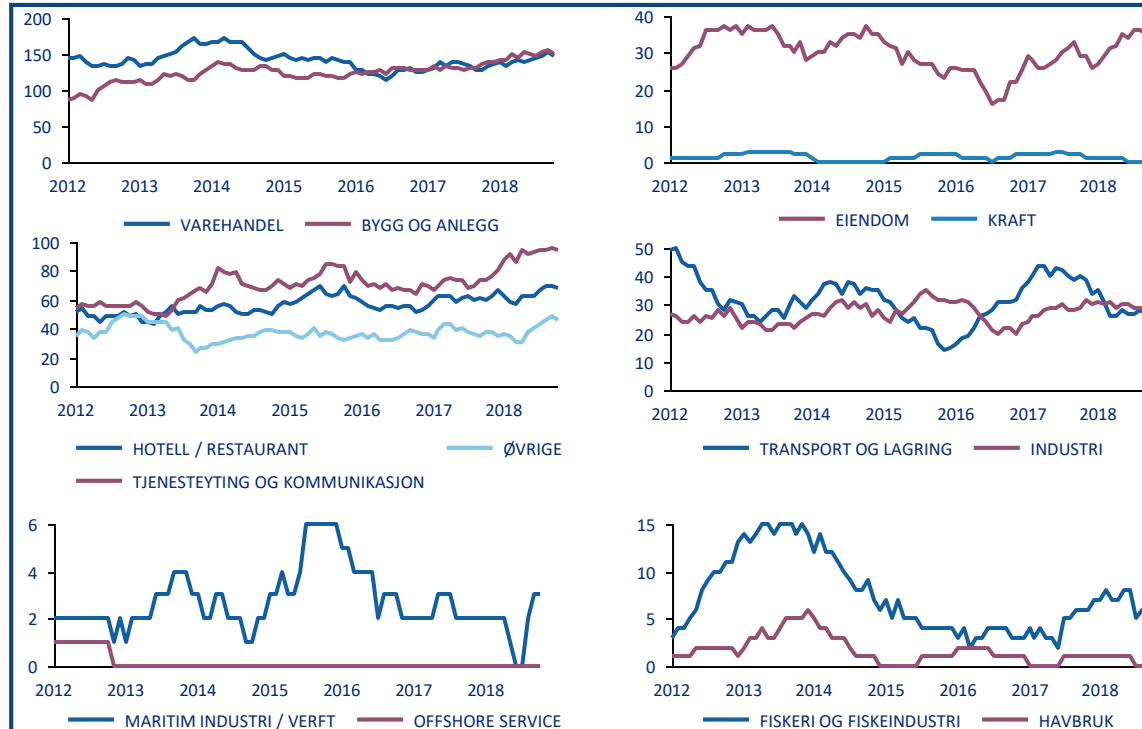
Rullerende 12 mnd. sum av antall

- Sunnmøre har flest konkurser i Møre og Romsdal. Trenden i utviklingen er negativ fra 2016 med en økning på 26 konkurser hittil i 2018 og nært toppen fra 2012.
- Romsdalen med økning på 11 så langt i år på nivå med 2015 og 16.
- Tilsvarende for Nordmøre med 9 flere konkurser hittil i år.
- Trondheim og omegn med redusert antall konkurser siden årsskiftet. Men på høyt nivå fra 2012.
- Innherred og Kysten i Trøndelag sør viser en svak økning, mens er tilnærmete Innlandet i Trøndelag sør er tilnærmet uendret

Konkurs og tvangsavvikling per bransje

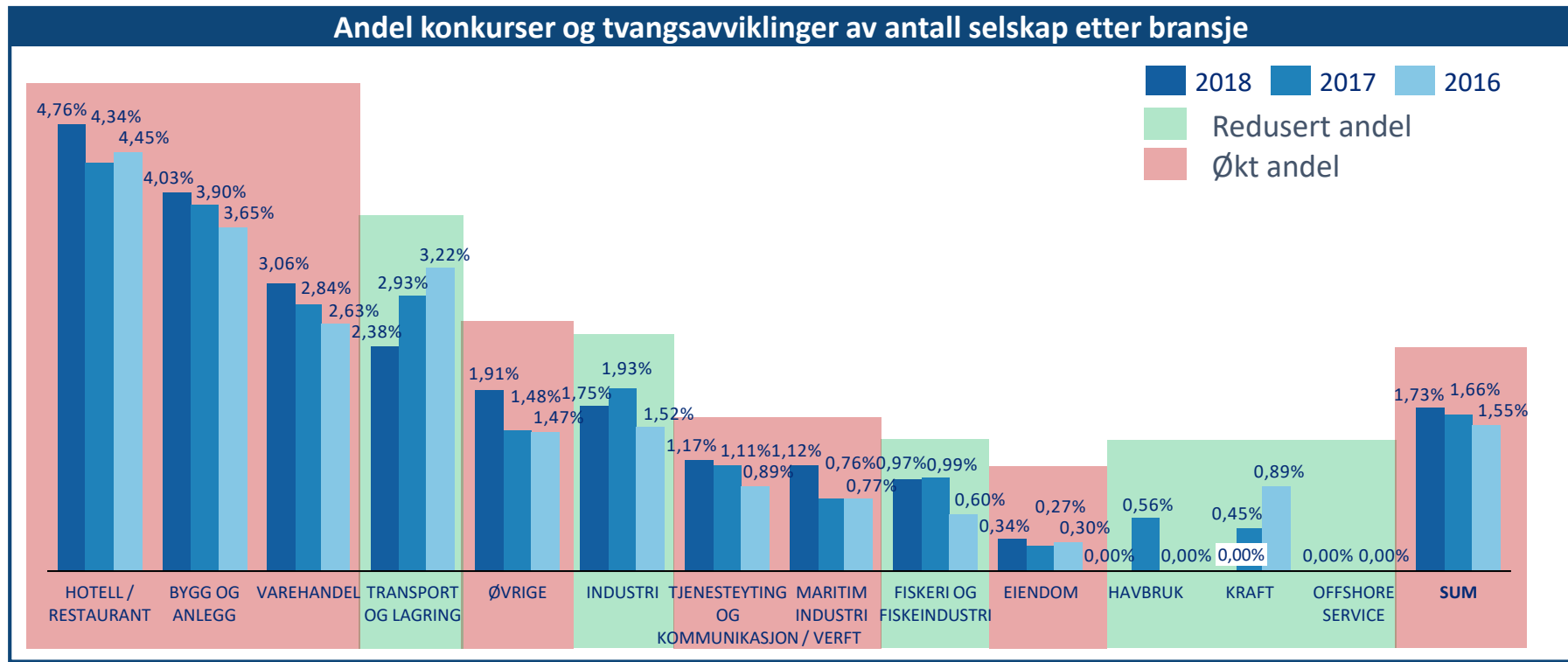
Rullerende 12 mnd. sum av antall

- Bygg og anlegg er den næringen med størst konkurshyppighet og hadde 149 konkurser siste 12 mnd. – opp fra 137 for ett år siden. Dermed også bransjen med størst øking.
- Tett etterfulgt av varehandel med 147 konkurser hittil i år, opp fra 127.
- Det høye antallet i disse næringene skyldes mange selskaper, lav inngangsbarriere og tøff konkurranse.
- Få konkurser innen maritim industri/verft og offshore service til tross for krise, skyldes omstilling og restrukturering.
- Økning i antall konkurser for fiskeindustri fra lave nivåer grunnet marginpress og høye råvarepriser.

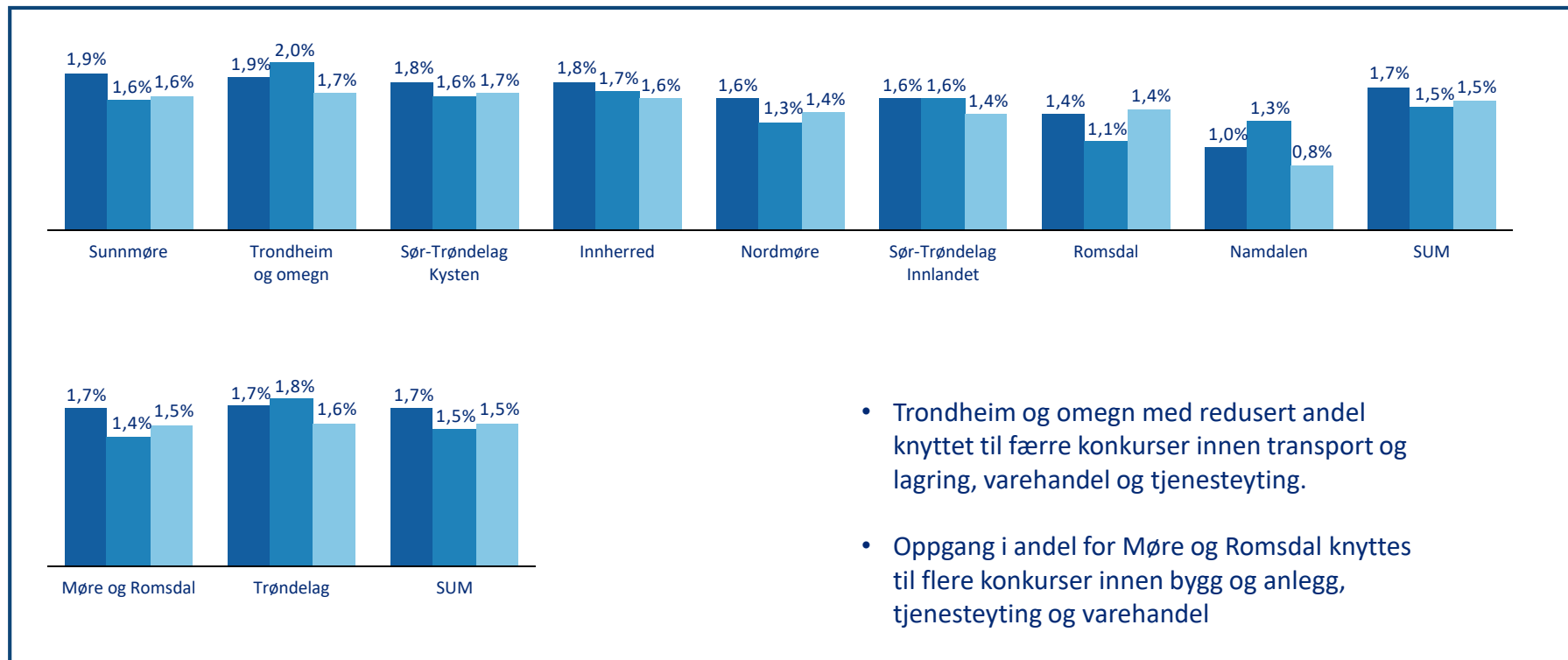
Andel konkurser og tvangsavviklinger per bransje

Økning også i andel av antall selskaper

Andel konkurser og tvangsavviklinger per region og fylke

Økning i Møre og Romsdal, nedgang i Trøndelag

- Trondheim og omegn med redusert andel knyttet til færre konkurser innen transport og lagring, varehandel og tjenesteyting.
- Oppgang i andel for Møre og Romsdal knyttes til flere konkurser innen bygg og anlegg, tjenesteyting og varehandel

Største konkurser i perioden 2016-2018 t.o.m. september

Møre og Romsdal

Dato for Konkurs	Firmanavn	Antall ansatte	Omsetning MNOK	Eiendeler MNOK	Region	Bransje
2018_09	HERØY FISKEINDUSTRI AS	0	172.683	46.815	Sunnmøre	FISKEINDUSTRI/-EKSPORT
2018_04	SUNSEA AS	0	80.173	40.455	Sunnmøre	FISKEINDUSTRI/-EKSPORT
2016_04	AUTOCENTRUM AS	17	57.464	21.590	Nordmøre	VAREHANDEL MOTOR
2017_02	EMERALD FISHERIES AS	0	56.203	300.732	Sunnmøre	FISKERI
2016_07	HI BYGG AS	28	55.068	14.967	Sunnmøre	BYGG OG ANLEGG
2016_10	EINAR BERG HANSEN AS	0	50.965	4.748	Nordmøre	VAREHANDEL Detalj/Butikk
2018_03	HTL ELEKTRO AS	39	42.856	14.193	Romsdal	BYGG OG ANLEGG
2016_09	NATURGASS MØRE AS	3	42.702	30.005	Sunnmøre	VAREHANDEL Engros/Agentur
2017_06	INVEX EXPERT AS	151	41.098	9.826	Sunnmøre	
2018_06	MEEK BYGG AS	31	38879	27.186	Nordmøre	BYGG OG ANLEGG

Største konkurser i perioden 2016-2018 t.o.m. september

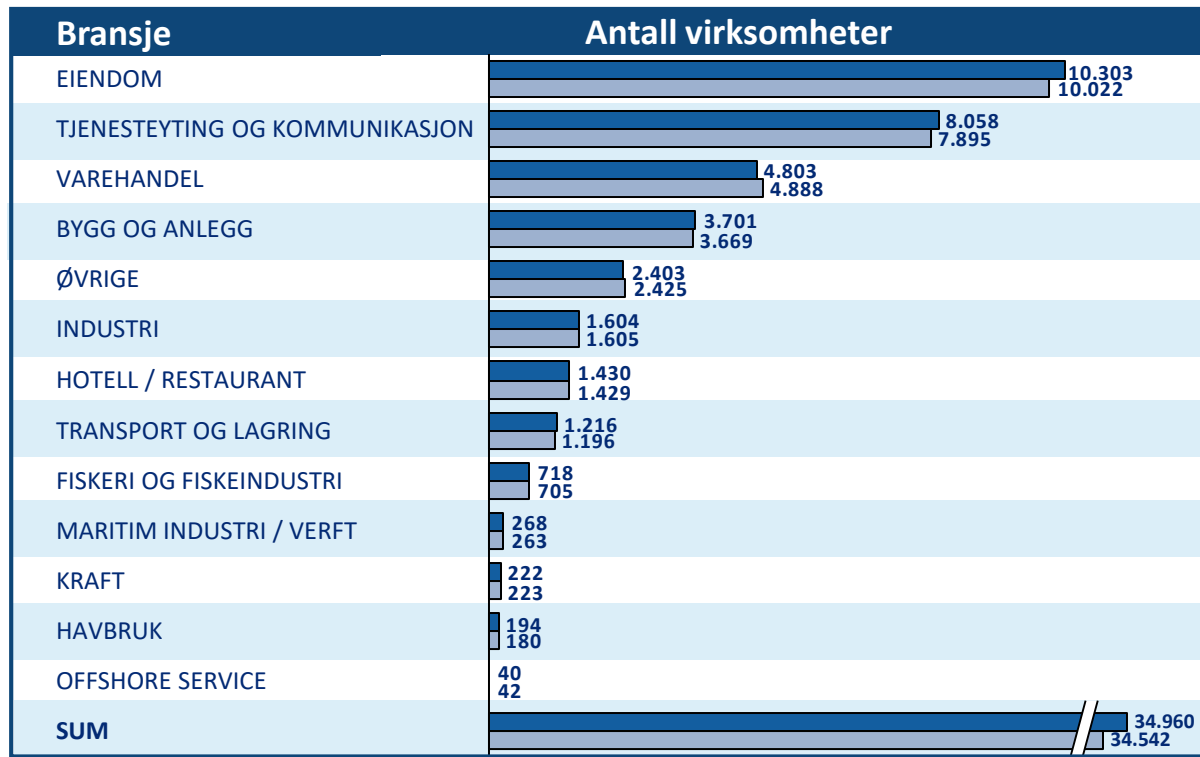
Trøndelag

Dato for Konkurs	Firmanavn	Antall ansatte	Omsetning MNOK	Eiendeler MNOK	Region	Bransje
2017_04	REINERTSEN AS	616	1.685.307	831.273	Trondheim og omegn	PRIVAT TJENESTEYTING
2016_09	INNHERRER BYGG AS	39	83.732	20.484	Innherred	BYGG OG ANLEGG
2017_10	MULTI-BYGG AS	1	82.009	19.684	Namdalen	BYGG OG ANLEGG
2017_07	TROTAN AS	44	77.582	20.087	Trondheim og omegn	INDUSTRI
2018_03	BAKCO AS	41	72.799	18.008	Trondheim og omegn	BYGG OG ANLEGG
2017_12	MATGROSSISTEN TRONDHEIM AS	11	64.879	10.886	Trondheim og omegn	VAREHANDEL Engros/Agentur
2017_01	INDERGAARD & SVENIL AS	52	56.942	22.937	Trondheim og omegn	PRIVAT TJENESTEYTING
2016_07	ENERGOS AS	21	47.776	11.897	Trondheim og omegn	KRAFT
2017_05	MX SPORT NORD AS	14	41.412	36.520	Trondheim og omegn	VAREHANDEL Engros/Agentur
2016_12	TMC AS	8	36.014	6.023	Innherred	VAREHANDEL Engros/Agentur

Antall virksomheter per bransje

Havbruk og eiendom med størst vekst

■ 2017 ■ 2016

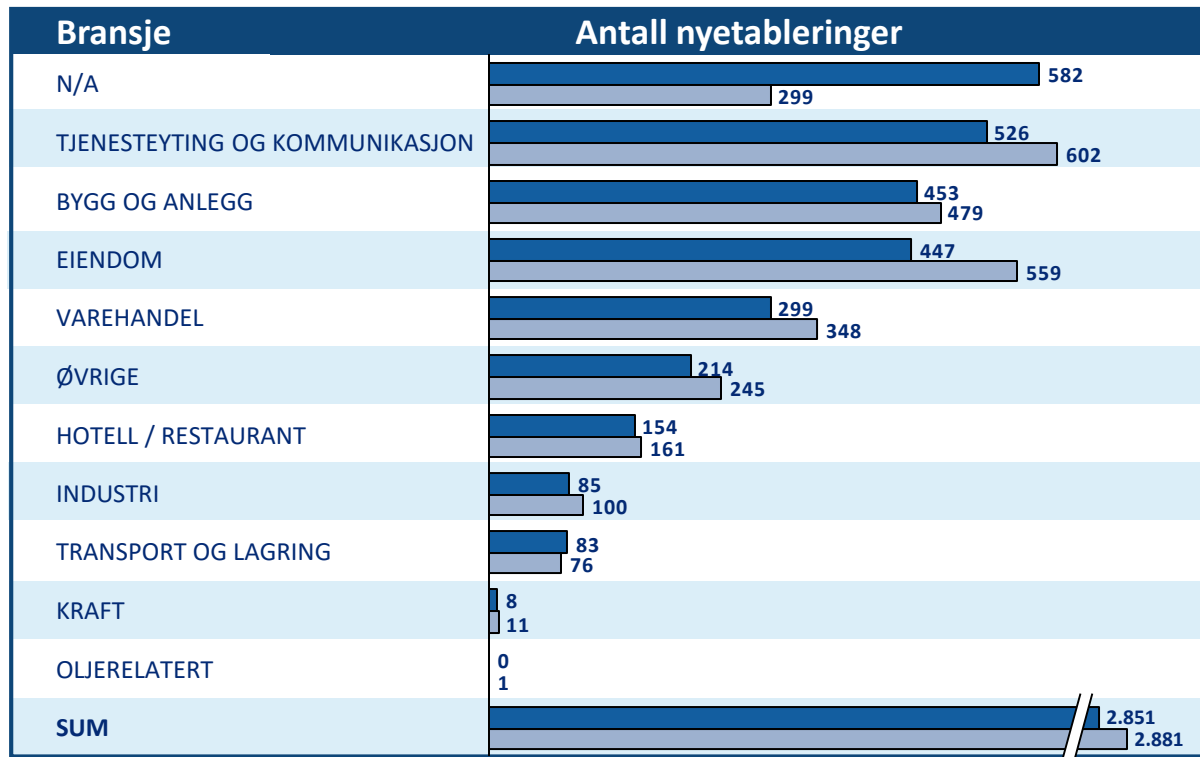

- Eiendom med flest selskaper og størst økning i antall selskaper etterfulgt av tjenesteyting og kommunikasjon.
- Prosentvis vekst i antall størst for havbruk for andre året på rad med 7,8 prosent vekst, etterfulgt av eiendom med 2,8 prosent.
- Varehandel og øvrig med størst reduksjon i antall selskaper
- Størst prosentvis reduksjon hadde Offshore service, etterfulgt av Varehandel med hhv. -4,8 prosent og -1,7 prosent.

Vekst i antall nyetableringer per bransje – AS

Flest nyetableringer innen tjenesteyting og kommunikasjon

■ 2017 ■ 2016

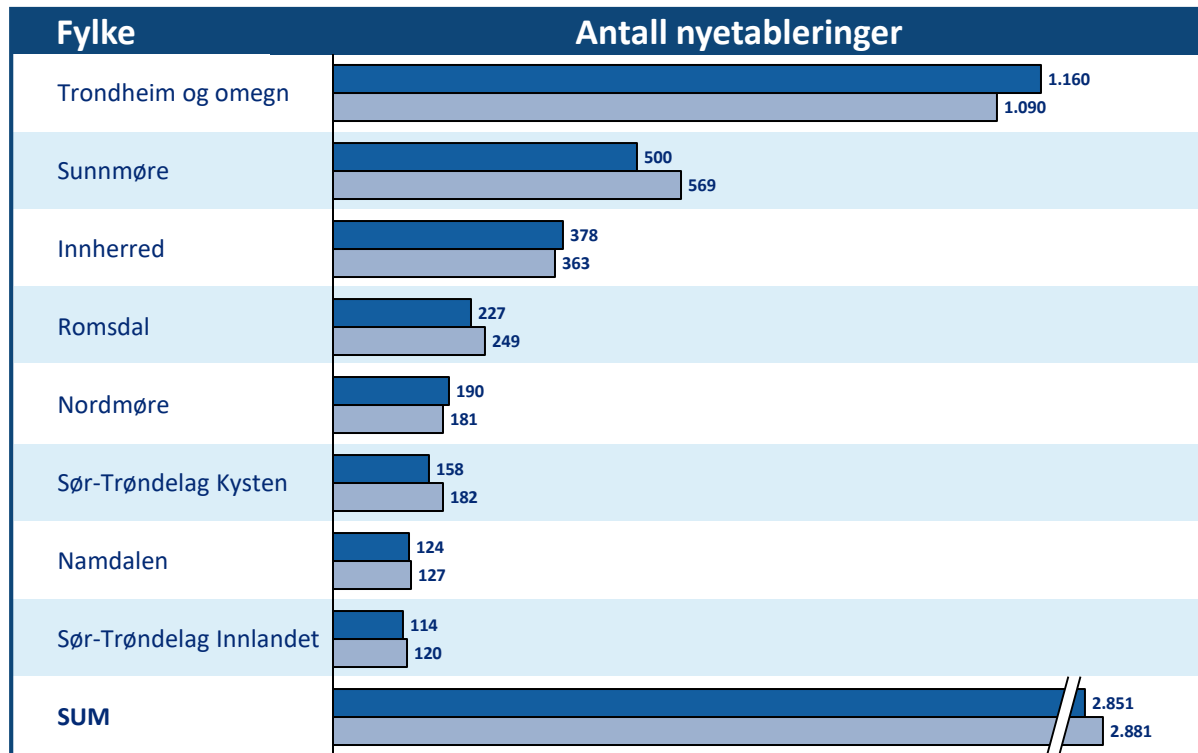

- Marginal reduksjon i antall nyetableringer i 2017. Men økt andel av etableringene i uoppgitt bransje.
- Med unntak av uoppgitt bransje har tjenesteyting flest nyetableringer men med 76 færre nye aksjeselskaper og en reduksjon på 13 prosent fra 2016.
- Selskap innen Bygg og anlegg med nest flest nyetableringer, ned 5 prosent fra 2016.
- Størst reduksjon innen eiendom med 112 færre etableringer, dvs. -20 prosent.
- Totalt en reduksjon på 1 prosent i 2017 fra 2016. Eks. etablering av selskaper med uoppgitt bransje ser vi derimot en reduksjon på 12 prosent.

Nyetableringer per region

Trondheim og omegn med størst vekst og flest antall

■ 2017 ■ 2016

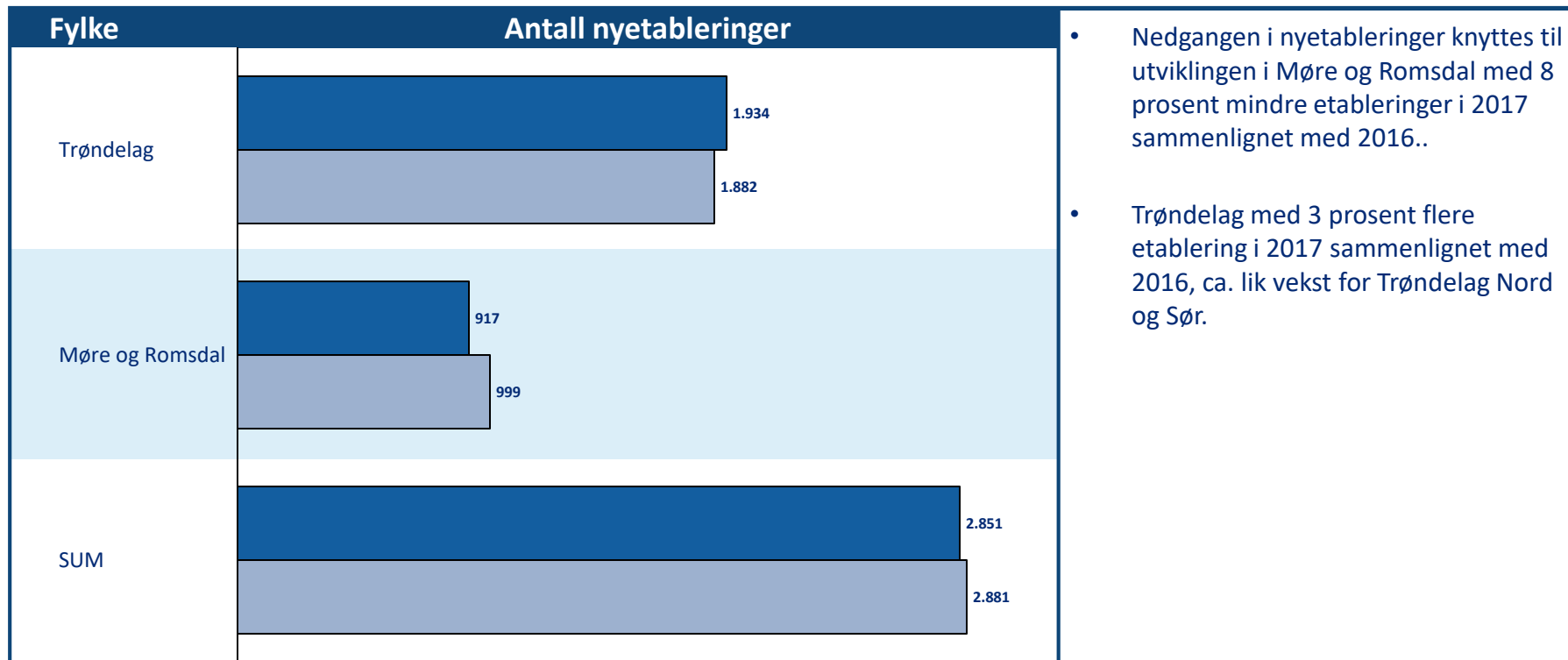

- 60 prosent av alle nyetableringene i Trøndelag kommer i Trondheim og omegn, knyttes til antall nyetableringer innen tjenesteyting, kommunikasjon og eiendom
- Sunnmøre fortsatt med høyt antall nyetableringer til tross for nedgangen i region siste årene. Høyt antall nyetableringer innen varehandel, men redusert. Knyttes til utviklingen av handelssentra på Moa. Samtidig betydelig redusert innen varehandel for Romsdal.
- Regionene med høyt antall nyetableringer knyttes til miljøer tilrettelagt for innovasjon og entreprenørskap.

Nyetableringer per fylke

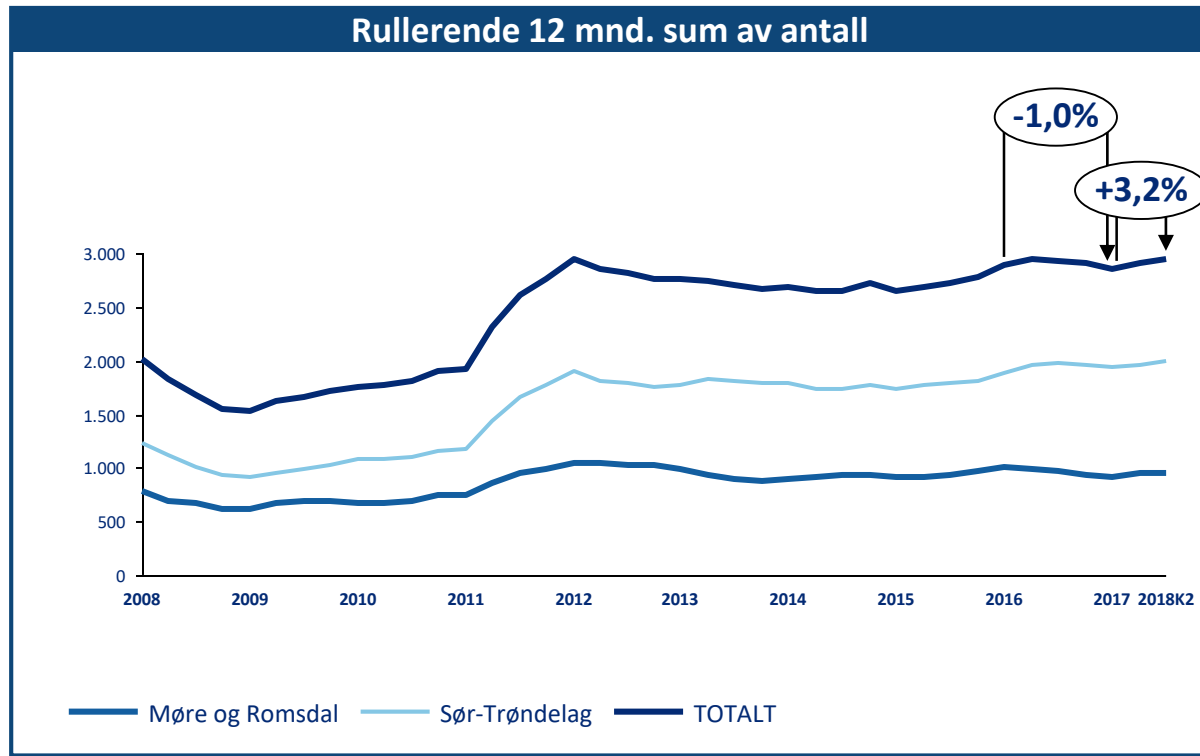
Sør-Trøndelag med størst vekst

■ 2017 ■ 2016

Nyetablerte per fylke

Rullerende 12 mnd. sum av antall

- 1% færre nyetableringer i 2017 med 30 mindre etableringer enn i med 2016. Likevel stabilt nivå fra 2012, men økning med 3,2% hittil i 2018.
- Ex. etableringer i uoppgitt bransje utgjør tjenesteyting og varehandel nesten 40 prosent av alle nyetableringene.
- Rundt 60 prosent av alle nyetableringene i Trøndelag kommer i Trondheim og omegn med stor andel innen tjenesteyting, varehandel og bygg og anlegg.
- Møre og Romsdal trekker ned med en reduksjon på 13 prosent, mye knyttet til utviklingen på Sunnmøre i flere bransjer.

Snorre Hammerø Moen
Senior Analytiker – Næringsliv kreditt
Tlf : (+47) 48 14 11 93
E-mail: snorre.moen@smn.no

Vedlegg

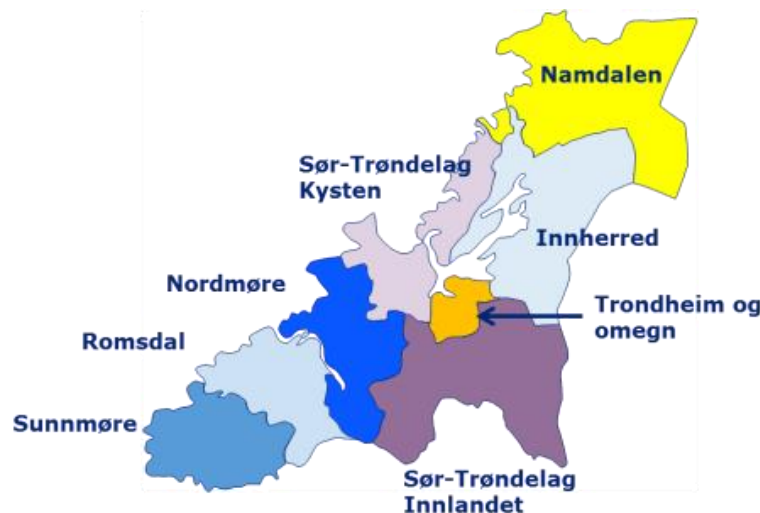

Trøndelag og Nordvestlandet (regionen) er her definert som Møre og Romsdal og Trøndelag med åtte økonomiske regioner for analyseformål

Det som i konjunkturbarometeret benevnes som Trøndelag og Nordvestlandet eller regionen er de to fylkene Møre og Romsdal og Trøndelag

Som igjen er delt inn i åtte økonomiske regioner som har geografisk og økonomisk sammenheng

Åtte økonomiske regioner for analyseformål

Sunnmøre	Romsdal	Nordmøre	ST Kysten	Trd og omegn	ST Innlandet	Innherred	Namdal
Giske	Aukra	Aure	Agdenes	Klæbu	Holtålen	Frosta	Flatanger
Haram	Eide	Averøy	Bjugn	Malvik	Meldal	Inderøy	Fosnes
Hareid	Fræna	Gjemnes	Frøya	Melhus	Midtre Gauldal	Indre Fosen	Grong
Herøy	Midsund	Halsa	Hemne	Skaun	Oppdal	Levanger	Høylandet
Norddal	Molde	Kristiansund	Hitra	Trondheim	Rennebu	Meråker	Leka
Sande	Neset	Rindal	Orkdal		Røros	Namdalseid	Lierne
Sandøy	Rauma	Smøla	Osen		Selbu	Snåase - Snåsa	Namsos
Skodje	Vestnes	Sunndal	Roan		Tydal	Steinkjer	Namsskogan
Stordal		Surnadal	Snillfjord			Stjørdal	Nærøy
Stranda			Ørland			Verdal	Overhalla
Sula			Åfjord			Verran	Raarvihke - Røyrvik
Sykkylven							Vikna
Ulstein							
Vanylven							
Volda							
Ørskog							
Ørsta							
Ålesund							